

Městská
část
Praha 10

KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10 PRO OBDOBÍ 2024–2030

Obsah

Vznik koncepce rodinné politiky na Praze 10	4
Proč se chceme rodinám na Praze 10 věnovat?	5
Vize městské části Praha 10	5
Oblasti rodinné politiky a čeho v nich dosáhnout?	6
Kdo se podílí na rodinné politice v městské části Praha 10	7
Koncepce rodinné politiky městské části Praha 10	8
OBLAST 1 RODINA V CENTRU POZORNOSTI	8
OBLAST 2 SLUŽBY PRO RODINY	10
OBLAST 3 RODINA V SOUSEDSTVÍ	12
OBLAST 4 MOJE RODINA	13
Příloha 1 Z čeho vycházíme	14
Příloha 2 Rodinná politika v kontextu směřování městské části	34
Příloha 3 Průzkum potřeb rodin	39
Příloha 4 Aktuálně poskytované prarodinné služby ze strany ÚMČ Praha 10	41
Příloha 5 Hlavní zdroje	47
Příloha 6 Možné finanční zdroje	49
Příloha 7 Seznam zkratk	50
Příloha 8 Seznam tabulek	51

Praha 10 je jako jedna z největších městských částí hl. m. Prahy domovem tisíců rodin. Další se k nám stěhují a stávají se součástí místních sousedství, v rámci kterých naplňují své potřeby, získávají podporu pro své fungování a pomoc v případě, že ji potřebují.

Fungující rodina je pro veřejnou správu partnerem, který spoluvytváří živé, vzdělané a zdravé město. A protože na Praze 10 chceme rodiny podporovat, rozhodli jsme se vytvořit strukturovanou sérii opatření, díky kterým můžeme spolupráci s rodinami lépe uchopit.

Koncepce rodinné politiky je tedy souborem řešení aktuálních výzev, které se rodin týkají a na které jako samospráva budeme reagovat. Ať už se jedná o péči o blízké, sladování pracovního a rodinného života, nebo možnost trávení volného času.

Je to náš plán, jak v každé čtvrti městské části Praha 10 řádně zmapovat poskytované služby, pochopit potřeby rodin (ale i náctiletých, seniorů a dalších skupin obyvatel), jak sjednotit informace a jak vytvořit co nejlepší podmínky pro kvalitní vzájemné soužití. Rodina je totiž pro Prahu 10 partnerem rozvoje území, kde se dobře žije všem generacím.

A protože ve městě jsou hranice městských částí často jen pomyslnou čarou, kterou rodiny denně překračují, budeme také v rámci rodinné politiky posilovat spolupráci mezi městskými částmi a Magistrátem hl. m. Prahy.

David Kašpar

místostarosta a radní pro sociální a zdravotní oblast

Vznik koncepce rodinné politiky na Praze 10

Koncepce rodinné politiky má na Praze 10 již několikaletou historii. Od dubna 2020 do března 2021 pracovala na koncepci rodinné politiky městské části Praha 10 pracovní skupina složená ze zástupců Úřadu městské části Praha 10, zastupitelů městské části Praha 10, zástupců pěstounských rodin, rodin pečujících o hendikepované děti, vícegeneračních rodin a aktérů prorodinných aktivit, v tomto složení: Mgr. Regína Dlouhá – ředitelka Klubu K2, vedoucí pracovní skupiny, Mgr. Michal Kočí, doc. Ing. Lucie Sedmihradská, Olga Koumarová, Mgr. Zuzana Freitas Lopesová, Mikuláš Pobuda, Mgr. Pavel Mareš, Mgr. Jana Vinterová, Bc. Pavel Petřík, Mgr. Soňa Pohanková, Bc. Lenka Vokatá, Ivana Helebrantová, Alena Benešová, Ing. Jarmila Neuwirthová, Asja Čekanova a Bc. Iva Hájková.

Nejprve byla shromážděna a vyhodnocena všechna dostupná analytická data ve spolupráci s odbory ÚMČ Praha 10, stanovena vize, obsah a cíle rodinné politiky, a pak následovala diskuze nad návrhovou částí, stanovení jednotlivých opatření a návrh na způsob jejich realizace.

V roce 2021 byl proces přípravy přerušen. Rok 2022 byl rokem volebním.

V prvním čtvrtletí roku 2023 byla Radou městské části Praha 10 jmenována nová interní pracovní skupina (Mgr. Šimona Huitric, Jana Martínková, Ing. Milan Válek, Mgr. Regina Dlouhá). Dále byly aktualizovány datové podklady a doplněny o statistické údaje (v té době dostupné) za rok 2021. V analytické části uvádíme data z několika zdrojů: Český statistický úřad, odbory ÚMČ Praha 10, Strategický plán udržitelného rozvoje městské části Praha 10 pro období 2020 – 2030 (analytická část), Místní akční plán vzdělávání Praha 10, Návrh rozšíření koncepce rodinné politiky pro hl. m. Praha (na období 2020 – 2023), vlastní zdroje.

Následně proběhl workshop nové pracovní skupiny k novým výzvám rodinné politiky, probíhala bilaterální setkávání s dalšími městskými částmi v Praze a v neposlední řadě pak v květnu 2023 společné setkání zástupců městských částí v prostorách Vršovického zámečku. Paralelně pak probíhá komunikace s výborem pro rodinnou politiku a sociální oblast Zastupitelstva hl. m. Prahy.

Všechna tato setkání byla zdrojem pro aktualizaci této koncepce. Dále byly doplněny některé studie reagující na aktuální světové dění a reflektující dopad těchto událostí (pandemie covid-19u, válka na Ukrajině, energetická krize) na rodiny.

Revidovaná koncepce rodinné politiky si klade za cíl nastavit služby a podporu pro rodiny tak, aby jim pomohla přečkat i tato těžká období.

Primárním uživatelem této koncepce je politické vedení městské části Praha 10, aby zajistilo, že jsou její cíle reflektovány v jednotlivých gescích.

Proč se chceme rodinám na Praze 10 věnovat?

Protože chceme, aby Praha 10 byla městskou částí, kde se dobře žije rodinám napříč všemi generacemi.

Protože chceme jako městská část pomáhat lidem v produktivním věku s péčí o blízké a se sladěním jejich rodinného a pracovního života.

Protože chceme řešit palčivá témata, která rodiny dennodenně zažívají, z oblastí bezpečnosti, školství, sociální a zdravotní, kulturní, dopravní a životního prostředí, bydlení a dalších.

Protože městské části Praha 10 záleží na tom, aby rodiny, které zde žijí, cítily, že jsou zde doma, že jsou součástí místních komunit a vazeb, že jsou podporovány a že si jich městská část váží.

Protože chceme předcházet krizovým situacím a podpořit schopnost rodin jim čelit.

Protože chceme podpořit místní podniky a aktivity. Ekonomicky silné a zdravé rodiny totiž využívají služeb místních podniků, ve kterých vidí hodnotu. Fungující rodina rozvíjí a zvelebují svoje okolí.

Protože chceme podpořit živé město, kde jsou rodiny, které se aktivně angažují v občanské společnosti i v realizaci samotné rodinné politiky.

Vize městské části Praha 10

„Praha 10 je městskou částí, kde je rodina v centru pozornosti. Vytváří podmínky a prostředí pro kvalitní a inspirující fungování rodin, je místem, kde se rodinám žije dobře a kde mají prostor pro další rozvoj rodinného života. Podporuje aktivity, díky kterým se rodiny cítí být součástí místních komunit a vazeb. Rodina je pro Prahu 10 partnerem rozvoje území, kde se dobře žije všem generacím.“

Oblasti rodinné politiky a čeho v nich dosáhnout?

Oblast 1: RODINA V CENTRU POZORNOSTI

Rodina je pro nás důležitým partnerem a toto partnerství budeme budovat a podporovat.

Je třeba dát dohromady všechny potřebné informace a tyto srozumitelně a přehledně předávat rodinám žijícím na území městské části Praha 10.

Na základě zjištěných potřeb musíme nastavit funkční nástroje a mechanismus podpory rodinné politiky, ve kterém budou jasně definované kompetence jednotlivých aktérů, kteří vzájemně spolupracují.

Oblast 2: SLUŽBY PRO RODINY

Chceme podporovat služby, které budou nejlépe reagovat na to, co aktuálně rodiny potřebují.

Chceme co nejlépe sladit potřeby rodin s nabídkou služeb, které poskytují nestátní organizace či rodinná centra.

Budeme podporovat dostupné poradenské služby, abychom dokázali blížíci se krizovou situaci řešit včas a za pomoci odborníka.

Oblast 3: RODINA V SOUSEDSTVÍ

Pro život rodiny je nejdůležitější kvalita blízkého okolí bydliště.

Budeme podporovat vznik míst, kde se rodiny cítí doma, kde se budou cítit bezpečně a jehož se budou cítit součástí.

Budeme propojovat a síťovat rodiny s dalšími aktéry rodinné politiky v jednotlivých lokalitách na Praze 10.

Oblast 4: MOJE RODINA

Podporujeme rodiny v jejich fungování. Umožňujeme jim rozvíjet rodičovské a partnerské kompetence, posilovat vazby a mezigenerační vztahy.

Každá rodina může někdy potřebovat pomocnou ruku.

To, čeho chceme v každé OBLASTI dosáhnout, budeme naplňovat pomocí jednotlivých OPATŘENÍ. Pro každé opatření bude uvedeno několik konkrétních příkladů AKTIVIT.

Kdo se podílí na rodinné politice v městské části Praha 10

Veřejný sektor

ÚMČ Praha 10

Rodinná politika spadá do agendy radního pro sociální a rodinnou politiku. Konceptně se rodinnou politikou zabývá oddělení strategického rozvoje a participace, Kancelář tajemníka ÚMČ Praha 10. Aktivními v rodinné politice jsou především odbory ÚMČ Praha 10 - Odbor sociální, Odbor životního prostředí, Odbor kultury a projektů, Odbor školství, Odbor bytů a nebytových prostor nebo Odbor dopravy. Na Praze 10 působí mnoho škol různého typu, druhu a různých zřizovatelů. Některé z nich připravují studenty v oboru sociální pedagog, účastní se výzkumů, pořádají konference, které se týkají tématu rodinné politiky.

Občanský sektor

Rodiny

Rodiny na Praze 10 jsou aktivní, což dokumentuje solidní účast v dotazníkovém šetření, jejich účast v pracovní skupině i pestrý komunitní život.

Nestátní neziskové organizace

Na území městské části Praha 10 působí řada neziskových organizací přispívajících k dobrému prorodinnému prostředí. Systematicky se rodinné politice věnuje Klub K2, o.p.s, který stál i u zrodu Koncepte rodinné politiky městské části Praha 10, účastnil se tvorby připravované koncepce hl. m. Prahy, účastní se jednání k rodinné politice na MPSV. Svými službami Rodinného centra K2 a Školky K2 naplňuje potřeby rodin na Praze 10. RC Jablíčkov je dalším aktérem rodinné politiky městské části Praha 10. Svými bohatými programy pro rodiny s dětmi vytváří dobré rodinné prostředí v Malešicích a okolí. Dalšími organizacemi, o které se rodinná politika městské části Praha 10 může opřít je Centrum sociální a ošetřovatelské pomoci a řada volnočasových organizací. Nezastupitelnou roli zde hraje více než stovka poskytovatelů sociálních a návazných služeb. Městská část má v rámci komunitního plánování vytvořenu rozsáhlou síť poskytovatelů pro všechny cílové skupiny.

Círky a náboženské společnosti

Na území městské části Praha 10 působí řada církví a náboženských společností, které z podstaty své činnosti vytvářejí prorodinné prostředí. Mezi hlavní pak patří Církev římskokatolická, Českobratrská církev evangelická, Evangelická církev metodistická, Církev bratrská – stanice sboru Skalka (ul. Rubensova), Židovská obec.

Koncepce rodinné politiky městské části Praha 10

OBLAST
RODINA V CENTRU POZORNOSTI

1

Cílem této oblasti je stav,

kdy ÚMČ Praha 10 má nastavený funkční mechanismus podpory rodin, ve kterém jsou jasně definované kompetence jednotlivých aktérů, kteří vzájemně spolupracují. Rodiny tedy vědí, kde získají přehledně a srozumitelně potřebné informace a kdo jim může v jejich situaci pomoci.

Závěry z mapování současného stavu - z jaké situace vycházíme

- Pro celé území městské části Praha 10 neexistuje jednotný informační systém pro rodiny.
- Není zmapována úroveň podpory dětí, žáků a studentů ve školách nezřizovaných městskou částí Praha 10.
- Není zmapována role církví a náboženských společností v Praze 10, život kolem církevních společenství.
- Chybí data pro plánování nabídky prarodinných aktivit.
- V důsledku pandemie a válečného konfliktu na Ukrajině jsou rodiny vystaveny extrémní zátěži.

K naplnění tohoto cíle navrhujeme následující opatření a aktivity.

Opatření 1.1

Spolupráce všech aktérů rodinné politiky na různých úrovních

Pro naplňování cílů rodinné politiky městské části Praha 10 jsou vyjasněny kompetence jednotlivých aktérů, je stanovena odpovědnost osoby za koordinaci pro naplňování cílů a opatření rodinné politiky, která motivuje jednotlivé aktéry ke spolupráci.

Příklady konkrétních aktivit

Posilovat spolupráci Prahy 10 s dalšími městskými částmi, Magistrátem hl. m. Prahy a Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Podporovat spolupráci s neziskovým a soukromým sektorem působícím na území městské části Praha 10.

Mapovat a zveřejňovat příklady dobré praxe.

Prostřednictvím dotačního programu pokračovat v podpoře akcí a projektů pro rodiny.

Stanovit odpovědnou osobu pro naplňování rodinné politiky městské části Praha 10.

Opatření 1.2

Finanční a materiální podpora rodinné politiky

Rozvíjení rodinné politiky městské části Praha 10 ve prospěch rodin má finanční i nefinanční podporu.

Příklady konkrétních aktivit

Vyhledávat nové příležitosti financování rodinné politiky městské části Praha 10.

Podporovat funkční a spravedlivý systém pro přidělování bytů svěřených městské části Praha 10.

Opatření 1.3

Systémové informování o aktivitách pro rodiny

Rodiny v Praze 10 mají snadno dostupné zdroje aktuálních informací o relevantních službách a aktivitách

Příklady konkrétních aktivit

Propagovat aktivity pro rodiny.

Podporovat realizaci kampaní a osvětových akcí pro rodiny.

Informovat o prorodinných aktivitách na akcích pořádaných městskou částí Praha 10.

Vytvořit přehledný informační rozcestník pro rodiny.

Opatření 1.4

Mapování potřeb a míry spokojenosti rodin

Dobře nastavená rodinná politika městské části Praha 10 vychází z detailní znalosti potřeb místních rodin, které jsou zjišťovány a ověřovány mapováním v jednotlivých lokalitách.

Příklady konkrétních aktivit

Zjišťovat potřeby rodin v lokalitách Prahy 10 pomocí anket, dotazníků.

Realizovat fokusní skupiny a hloubkové rozhovory s rodinami.

Zjišťovat míru spokojenosti rodin se životem v lokalitách Prahy 10.

Pravidelně aktualizovat opatření a priority Koncepce rodinné politiky městské části Praha 10.

Cílem této oblasti je stav,

kdy rodiny mají k dispozici místně a finančně dostupné služby, které reflektují jejich aktuální potřeby.

Závěry z mapování současného stavu - z jaké situace vycházíme:

- Nejsou zmapováni zaměstnavatelé, kteří nabízejí flexibilní pracovní dobu, částečné pracovní úvazky.
- Nebezpečné prostory na některých veřejných prostranstvích (výskyt sociálně patologických jevů, zanedbaná veřejná prostranství).
- Nedostatek míst k parkování aut.
- Naplněná kapacita rodinných center.
- Dobrá kvalita poradenství v různých oblastech.

Opatření 2.1

Rozvíjení služeb péče o děti za účelem sladování práce a rodiny

Stabilitu rodiny v době návratu rodičů do práce podpoří dostatečná kapacita služeb péče o děti, např. dětské skupiny, mateřské školy, školní družiny, školní kluby. Sladování práce a rodiny nejen ve smyslu využívání flexibilních forem práce a jejich dostupnosti, ale také ve smyslu další vstřícnosti k potřebám zaměstnanců a zaměstnankyň s ohledem na jejich osobní a rodinný život.

Příklady konkrétních aktivit

Podporovat realizaci opatření vedoucích k harmonizaci pracovního a rodinného života v prostředí ÚMČ Praha 10 a být příkladem pro ostatní zaměstnavatele.

Podporovat realizaci opatření vedoucích k harmonizaci pracovního a rodinného života v prostředí příspěvkových organizací a akciových společností městské části Praha 10.

Zmapovat poskytovatele služeb péče o děti a jejich kapacity (soukromé společnosti, neziskové organizace, orgány veřejné správy) a hledat řešení jejich navyšování.

Monitorovat opatření vedoucí k harmonizaci pracovního a rodinného života v prostředí soukromých společností na území městské části Praha 10, podporovat sdílení zkušeností a příklady dobré praxe.

Opatření 2.2

Rozvíjení služeb pro rodiny

Rozvíjet a podporovat co nejvíce organizací, které se cíleně zaměřují na služby pro rodiny, ať již jde o rodinná/komunitní centra nebo specializované odborné služby (pro rodiny s dítětem s postižením, rodiny dysfunkční apod.)

Příklady konkrétních aktivit

Podporovat stávající rodinná centra (finanční, materiální) a jejich rozvoj.

Podporovat specializované odborné služby (terapeutické, psychologické, mediační, logopedické, ...).

Podporovat rozvoj nových rodinných center.

Spolupracovat na vytváření bezpečných, bezbariérových a prostupných tras pro chodce i cyklisty, rodiče s kočárky, lidi s handicapem, a to se speciálním zřetelem na místa v okolí zařízení pro děti. Realizace ve spolupráci s dalšími aktéry jako je MHMP, Ministerstvo dopravy/BESIP, Pěšky městem.

Podporovat rozvoj sítě sociálních služeb.

Opatření 2.3

Bezplatné poradenské a jiné služby v Praze 10

Jedním z nástrojů prevence ohrožení rodiny jsou bezplatné a dostupné poradenské a jiné služby, kdy lze blížící se krizovou situaci včas a za pomoci odborníka začít řešit.

Příklady konkrétních aktivit

Podporovat poradenství v oblasti bydlení.

Podporovat finanční poradenství.

Podporovat právní poradnu.

Podporovat činnost školních poradenských pracovišť.

Podporovat poradenství v oblasti komunitního života.

Podporovat poradenství pro rodiny v krizi a krizovou intervenci.

Podporovat organizované dobrovolnictví.

Cílem je stav,

kdy jsou vytvářena a podporována místa, kde se rodiny cítí doma, kde budou chtít toto místo zvelebovat a přispívat ke komunitnímu životu a tím posilovat sounáležitosti se životem v Praze 10. Zajištění, aby aktivity byly přístupné pro všechny rodiny bez bariér.

Závěry z mapování současného stavu - z jaké situace vycházíme:

- Aktivní rodiny s dětmi na území městské části Praha 10.
- Široké spektrum aktivních komunit.
- Dostatek dětských hřišť, zeleně.
- Nabídka širokého spektra volnočasových aktivit.
- V některých územích zanedbaná veřejná prostranství.
- Nepochopenost aktérů rodinné politiky.

Opatření 3.1

Propojování aktérů rodinné politiky v jednotlivých lokalitách Prahy 10

V každé lokalitě Prahy 10 je řada organizací, aktérů, kteří přispívají k naplňování cílů rodinné politiky. Jejich propojováním a spoluprací se zvyšuje efektivita tohoto snažení.

Příklady konkrétních aktivit

Pořádat pravidelná společná setkávání aktérů rodinné politiky s cílem předávání si informací, zkušeností, plánování společných aktivit a tím přispívat k jejich síťování.

Spolupracovat při mapování prorodinných aktivit v lokalitách Prahy 10 a porovnávat je s potřebami rodin.

Podporovat spolupráci s rodinnými centry ze sousedních městských částí.

Opatření 3.2

Podpora zapojování rodin do komunitního a sousedského života v jednotlivých lokalitách Prahy 10

Místo, kde rodina žije, ovlivňuje její každodenní život. Možnost a chuť přispět k tomu, že budeme dobrými sousedy, budeme žít v hezkém prostředí, povede ke spokojenějšímu životu rodin.

Příklady konkrétních aktivit

Podporovat neformální skupiny rodin.

Podporovat komunitní a sousedské akce, rozvoj a síťování komunit.

Podporovat společnou péči o veřejný prostor a plánování obnovy hřišť.

Podporovat rekreační aktivity nesoutěžních volnočasových aktivit.

Podporovat sousedské a komunitní aktivity otevíráním škol, knihoven, seniorských center a rodinných center jako lokálních center setkávání.

Podporovat seniory, kteří se sami organizují ve prospěch jiných seniorů nebo posilují mezigenerační vazby.

OBLAST 4 MOJE RODINA

Cílem je stav,

kdy jsou rodiny podporovány v jejich fungování. Umožňujeme jim rozvíjet rodičovské a partnerské kompetence, posilovat vazby a mezigenerační vztahy.

Závěry z analytické části:

- Aktivita pro rodiny lze podporovat kvalitními dotačními programy městské části, nemusí je realizovat městská část, může ovšem podpořit chod jiných aktérů prarodinných aktivit.
- Zkvalitňování spolupráce rodin s aktéry rodinné politiky.
- Nízká informovanost o prarodinných aktivitách.
- Úspěšné mezigenerační aktivity ve školách.
- Množství rodin pečujících o osoby se zdravotním postižením nebo rodin s odlišným mateřským jazykem.
- Omezené kulturní vyžití pro rodiny (divadlo, koncerty, kino, kampaně).

Opatření 4.1

Posilování rodinných vazeb a mezigeneračních vztahů

Dobré vztahy v rodině i mezi generacemi obohacují náš život, přináší sílu ve složitých dobách, kdy rodina potřebuje oporu.

Příklady konkrétních aktivit

Podporovat akce a aktivity pro celé rodiny.

Podporovat akce s tematikou mezigeneračního porozumění.

Opatření 4.2

Rozvíjení rodičovských a partnerských kompetencí

Osvojením si rodičovských a partnerských kompetencí rodič získává sebevědomí, že zvládne komplikované situace, které rodinný život přináší. Rozvoj partnerských kompetencí přispívá ke stabilitě vztahů, které jsou pro rodinu zásadní.

Příklady konkrétních aktivit

Realizovat kurzy, přednášky, besedy a další vzdělávací aktivity s tématem rodičovských kompetencí.

Realizovat kurzy, přednášky, besedy a další vzdělávací aktivity s tématem partnerských kompetencí.

Podporovat a rozvíjet spolupráci s organizacemi, které pomáhají rodinám rozvíjet rodičovské a partnerské kompetence.

Příloha 1 Z čeho vycházíme

Koncepce rodinné politiky městské části Praha 10 využívá „strukturovaný model rodiny“, který zohledňuje vliv různých prostředí nejen na dětský vývoj a funkci rodiny, ale také vliv těchto prostředí na sebe navzájem. S tímto modelem pracovali autoři výzkumné zprávy „Rodina a dítě v kontextu“, zatím jediného komplexního průzkumu potřeb rodin v ČR. Tento model popisuje potřeby rodin ve čtyřech úrovních: postupně od potřeb jednotlivých členů rodiny, přes potřeby reagující na vztahy mezi rodinami v lokalitě, k potřebám souvisejícím s kulturními zvyky, jazykem rodiny, informovaností a vzděláváním, až po hodnoty rodiny a zákonná ustanovení. Model si lze představit jako postupně se vrstvicí prostředí, které rodinu ovlivňuje, prostředí, ve kterém rodina žije, které je samozřejmě závislé a proměnné v čase. Model zároveň zohledňuje tzv. preventivní pohled hledající podmínky života rodiny, které předcházejí jejímu ohrožení.

Inspirací pro zpracování Koncepce rodinné politiky městské části Praha 10 byla řada materiálů, které se rodinné politice na národní i lokální úrovni věnují. Jsou to především tyto dokumenty:

- Rodina a dítě v kontextu (SocioFactor, 2017)¹.
- Koncepce rodinné politiky (MPSV aktualizace, 2019).
- Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni (MPSV, 2020).
- Včas a spolu. Model systému preventivních služeb pro děti a jejich rodiny (MPSV, 2019).
- Pracovní materiál Koncepce prorodinné politiky hl. m. Prahy na období 2020 - 2024 (HMP, 2020).
- Návrh rozšíření koncepce rodinné politiky pro hl. m. Prahu s přílohami (MPSV, 2020).
- Pracovní materiál Aktéři a nástroje prorodinné politiky hl. m. Prahy (HMP, 2020),
- Základní směry prorodinné politiky hl. m. Prahy na období 2021 – 2022 (HMP, 2021).

Při studiu těchto podkladů jsme hledali definici rodinné politiky, její obsah a cíle.

Rodiny v kontextu krize

Uplynulé roky ovlivněné pandemií covid-19 a válečným konfliktem na Ukrajině ovlivnily bezprostředně i životy rodin na Praze 10. Ukázalo se, jak je pro rodiny i městskou část důležité mít v jednotlivých čtvrtích městské části partnery, kteří znají rodiny, mají na ně přímou vazbu, rodiny je znají, mají k nim důvěru, osobní vztahy. Pro městskou část je výhodné, že tito aktéři umí rychle reagovat na problém, umí aktivizovat odborníky i dobrovolníky ve prospěch potřebných rodin, působí přímo v lokalitě.

V rámci pandemie covid-19 se tito aktéři stali součástí sítě odpovědných organizací Prahy 10: okamžitě reagovali na potřeby rodin např. distribucí darovaných počítačů, distribucí roušek, dezinfekce, aktivizací osamocenených seniorů, materiální pomocí pro samoživitele, samoživitelky, doučováním dětí.

¹<https://www.nadacesirius.cz/soubory/ke-stazeni/rodina-a-dite-v-kontextu-moznosti-prevence-podpory-a-spoluprace.pdf>

Hned od počátku příchodu ukrajinských rodin se tito partneři zapojili do celého procesu přijímání rodin, byli přímo v zařízeních, kde se uprchlíci na Praze 10 ubytovávali, nabízeli psychologickou, materiální pomoc. Systematicky s uprchlíky pracují mnozí dodnes, zapojují je do komunitních aktivit, nabízejí odbornou pomoc, volnočasové aktivity.

Zároveň obě tyto situace ukázaly, že je žádoucí podrobně zmapovat nabídku prarodinných aktivit v jednotlivých čtvrtích, pravidelně se s jednotlivými aktéry setkávat, nastavit vzájemnou komunikaci a připravit se na řešení obdobných situací. Výhodné je i společně formulovat opatření směřující k prevenci dopadů podobných situací. Inspirovat je možné se např. na městské části Praha 3, která má nastavenou spolupráci s aktéry v terénu pro obdobné situace či čerpat např. z výzkumu o dopadu pandemie covid-19 na život českých rodin s dětmi, kterou realizovala Nadace Sirius v roce 2020.

Obyvatelstvo Prahy 10 a jeho věková skladba

Městská část Praha 10 je mezi 57 městskými částmi druhá² nejlidnatější a také čtvrtá nejhustěji obydlená s 5 882,9 obyvateli na km², svojí rozlohou 1 861 ha je potom na třináctém místě. Městská část Praha 10 se skládá z katastrálního území Vršovice a části katastrálních území Strašnice, Malešice, Záběhllice, Michle, Vinohrady, Hrdlořezy, Hloubětín a Žižkov. Z hlediska populace se Praha 10 řadí mezi největší obce v ČR.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
počet obyvatel	109 336	109 790	109 955	110 571	113 279	109 144
počet mužů	51 785	52 109	52 271	52 684	54 438	52 409
počet žen	57 551	57 681	57 684	57 887	58 841	56 735

Tabulka č. 1: Počet obyvatel městské části Praha 10 v letech 2016 – 2021. Zdroj: ČSÚ.

Nejlidnatějšími částmi Prahy 10 jsou Vršovice, Strašnice, Záběhllice a Malešice. Menší měrou se na celkové populaci Prahy 10 podílí Vinohrady, Michle a Žižkov, viz Tabulka č. 2

počet obyvatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vršovice	35 814	35 924	35 905	36 072	37 394	36 153
Strašnice	35 015	35 089	35 034	34 954	36 031	35 007
Záběhllice	21 139	21 275	21 390	21 729	21 689	20 865
Malešice	10 212	10 318	10 363	10 496	10 713	10 290
Vinohrady	4 184	4 211	4 296	4 304	4 444	4 112
Michle	2 972	2 956	2 952	3 000	2 992	2 699
Žižkov	18	17	15	16	16	16

Tabulka č. 2: Počet obyvatel městské části Praha 10 dle katastrálních území v letech 2016 – 2021. Zdroj: ČSÚ.

Nárůst počtu obyvatel je výhradně daný stěhováním, jelikož přirozený přírůstek obyvatel v posledních letech vytrvale klesá. Na základě zdrojů z Českého statistického úřadu je v letech 2016 – 2021 průměrný roční přírůstek obyvatel městské části Praha 10 narozením 1 269 obyvatel, kdy největší nárůst byl v roce 2017 (1 345 obyvatel), nejmenší v roce 2020 (1 191 obyvatel). Pro zajímavost průměrný věk prvorodiček v Praze 10 je 31,7 let. Zanedbatelný není přírůstek obyvatel stěhováním, kdy průměrný přírůstek ve výše uvedeném období činí ročně 1241 obyvatel, kdy největší nárůst byl v roce 2020 (3 091 obyvatel), nejmenší v roce 2018 (365 obyvatel). Pokud přihlídneme k ročnímu přírůstku obyvatel s ohledem na obyvatele narozené, zemřelé, přistěhované a odstěhované, činí roční celkový přírůstek obyvatel 1 029, kdy největší nárůst byl v roce 2020 (2 708 obyvatel), nejmenší v roce 2018 (165 obyvatel).

² ČSÚ. Časové řady za městské části Prahy. Obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin v městských částech hl. m. Prahy k 31. 12. 2022 [online]. Dostupný z [www: <https://www.czso.cz/csu/xa/casove-rady-za-mestske-casti-prahy>](https://www.czso.cz/csu/xa/casove-rady-za-mestske-casti-prahy).

Průměrný věk obyvatele Prahy 10 činí 43,8 let (viz Tabulka č. 3), což je mírně nad celopražským i celostátním průměrem³. S hodnotou indexu stáří 176,6 byla Praha 10 v roce 2021 druhou nejstarší pražskou městskou částí⁴.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
průměrný věk	44,2	44	44,0	43,9	43,6	43,8
průměrný věk mužů	42,1	41,9	41,9	41,7	41,5	41,7
průměrný věk žen	46,2	46,0	45,9	45,8	45,5	45,7

Tabulka č. 3: Průměrný věk obyvatele městské části Praha 10 v letech 2016 - 2021. Zdroj: ČSÚ.

Z dat Tabulky č. 4 vyplývá, že v posledních letech roste počet dětí na území městské části Praha 10. Největší podíl na věkové skladbě dětí a mládeže mají aktuálně děti ve věku 0 - 4 a 5 - 9 let⁵, viz Tabulka č. 5.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0–14	15 160	15 721	16 094	16 473	16 621	15 864
15–64	69 231	69 184	69 155	69 433	72 137	69 314
65 a více	24 945	24 885	24 706	24 665	24 521	23 966

Tabulka č. 4: Věková skladba obyvatel Prahy 10 v letech 2016 - 2021. Zdroj: ČSÚ.

	0-4	5-9	10-14	15-19	Celkem
2016	5 932	5 326	3 902	3 519	18 679
2017	6 122	5 373	4 226	3 539	19 260
2018	6 193	5 373	4 528	3 606	19 700
2019	6 210	5 401	4 862	3 769	20 242
2020	6 041	5 458	5 122	3 890	20 511
2021	5 747	5 161	4 956	4 045	19 909

Tabulka č. 5: Věková skladba dětí na území Prahy 10 v letech 2016 - 2021. Zdroj: ČSÚ.

Na fungování rodin má vliv rozvodovost i počet sňatků. Z údajů uvedených v Tabulce č. 6 vyplývá, že počet sňatků měl rostoucí tendenci, přerušenu propadem, na který měla pravděpodobně vliv pandemie covid-19. Klesá počet rozvodů, což přispívá ke stabilizaci funkčních rodin.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet sňatků	524	530	531	563	412	518
Počet rozvodů	216	232	233	197	203	207

Tabulka č. 6 Počet sňatků a rozvodů v městské části Praha 10 v letech 2016 - 2021. Zdroj: ČSÚ.

³ Průměrný věk obyvatele hl. m. Prahy činil v roce 2021 42,3 let, zatímco průměrný věk občana České republiky činil 42,8 let.

⁴ ČSÚ. Statistiky [online]. Dostupný z [www: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky>](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky).

⁵ Pro srovnání, dle interních statistik Odboru sociálního ÚMČ Praha 10 žilo v roce 2019 na území Prahy 10 celkem 18 333 dětí do 18 let.

Počet domácností a bytová situace na Praze 10

Velikosti populace v jednotlivých částech Prahy 10 odpovídá i počet domácností. Z Tabulky č. 7 vyplývá, že z celkových 62 030 domácností žije nejvíce na území Strašnic, Vršovic a zhruba o polovinu méně v Záběhlicích. Strašnice jsou zároveň částí Prahy 10, kde žijí vícečlenné domácnosti, viz Tabulka č. 8. Vršovice dominují v počtu jednočlenných domácností, jež neodpovídají definici rodiny použité v této koncepci, na druhou stranu v nich žije nejvíce skutečně velkých (pěti a vícečlenných) domácností. Tento trend bude do budoucna zřejmě přetrvávat, jelikož Praha 10 patří mezi městské části s nejrychlejším tempem developerské výstavby⁶, přičemž katastrální území Strašnice v tomto ohledu vyniká nejen v rámci městské části, ale i v celopražském měřítku⁷.

Z dotazníkového šetření městské části zaměřeného na rodiny dále vyplývá, že více jak 86 % respondentů žije ve společné domácnosti s partnerem/partnerkou, manželem/manželkou a s dětmi. Sedm procent respondentů je pak samoživitelem či samoživitelkou⁸.

Část obce	Počet domácností (2019)
Strašnice	18 112
Vršovice	18 101
Záběhlice	10 434
Malešice	5 084
Vinohrady	2 047
Michle	1 255

Tabulka č. 7. Počet hospodařících domácností v bytech dle jednotlivých částech Prahy 10. Zdroj: ČSÚ

Velikost domácnosti	Počet domácností v Praze 10 (2021)	Část Prahy 10 s největším počtem dané domácnosti (2019)
Jednočlenná domácnost	31 857	Vršovice (8 178)
Dvoučlenná domácnost	17 126	Strašnice (6 013)
Tříčlenná domácnost	6 818	Strašnice (2 683)
Čtyřčlenná domácnost	5 075	Strašnice (1 601)
Pěti a více členná domácnost	1 154	Vršovice (463)

Tabulka č. 8. Počet hospodařících domácností v bytech dle jejich velikosti. Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

⁶ ČSÚ. Pražská bytová výstavba v roce 2019 [online]. Dostupný z [www: <https://www.czso.cz/csu/xa/prazska-bytova-vystavba-v-roce-2019 >](https://www.czso.cz/csu/xa/prazska-bytova-vystavba-v-roce-2019).

⁷ Dle analýzy IPR Praha přesahuje koncentrace výstavby v katastrálním území Strašnice 5%, čehož dosahují už jen další čtyři k. ú. v celé Praze. V rámci Prahy 10 pak k. ú. Strašnice následují k. ú. Michle (2,5-4,99%), Malešice a Vinohrady (1-2,49%). IPR. Územní analýza aktuálních developerských projektů výstavby bytových domů v Praze (2020) [online]. Dostupný z [www: <https://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/bydleni_realitni_trh/aktualni_developerske_projekty_2020.pdf>](https://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analzy/bydleni_realitni_trh/aktualni_developerske_projekty_2020.pdf).

⁸ Zdroj: Potřeby rodin na Desítce – Závěrečné zpráva. Dostupný z [www: <https://strategieprodesitku.cz/ke-stazeni/>](https://strategieprodesitku.cz/ke-stazeni/).

Městská část Praha 10 disponuje byty, které přiděluje dle „Zásad pronajímání bytů svěřených městskou částí Praha 10“. V Tabulce č. 9 je uveden přehled volných bytů a přidělených bytů ve srovnání s počtem přijatých žádostí o byt. Nižší počet bytů přidělených v roce 2019 je způsoben změnou „Zásad“ v dubnu 2019 a rozjžděním nového systému pořadníku a bodování. V roce 2018 se byty přidělovaly ještě formou losování.

rok	2018	2019	2020	2021	2022
podané žádosti o byt	399	367	250	113	136
byty před rekonstrukcí	350	300	260	230	240
přidělené byty	152	85 (z toho 10 bytů žadatelé odmítli)	146 (z toho 13 bytů žadatelé odmítli)	131	101

*Tabulka č. 9. Přehled počtu bytů ve správě městské části Praha 10 v letech 2018 – 2022.
Zdroj: Odbor bytů a nebytových prostor ÚMČ Praha 10*

Sociální situace rodin na Praze 10

Hl. m. Praha si obecně drží výrazně lepší makroekonomickou situaci ve srovnání se zbytkem České republiky. V roce 2021 činila průměrná hrubá měsíční mzda v Praze 50 494 Kč, zatímco v celostátním měřítku byla ve stejné době průměrná mzda 40 777 Kč⁹. Obdobně míra nezaměstnanosti hovoří ve prospěch Prahy. Zatímco v Praze dosáhla v roce 2021 hodnoty 2,3 %, v rámci celé České republiky činila míra nezaměstnanosti 2,8 %¹⁰.

Dle statistik Odboru sociálního ÚMČ Praha 10 se i přesto několik rodin a dětí v roce 2022 nacházelo ve svízelné sociální situaci. Dávky hmotné nouze pobíralo v roce 2019 celkem 201 rodin, přičemž ve 139 případech se jednalo o rodiče samoživitele. Na ubytovnách a v azylových domech se nacházelo celkem 35 rodin. Děti odebraných z rodin žijících na území městské části Praha 10 bylo v roce 2022 celkem 28, přičemž 21 se nacházelo v institucionální péči a 3 v pěstounské péči na přechodnou dobu. V dlouhodobé pěstounské péči bylo v roce 2022 celkem 113 dětí v 83 rodinách. Nahlášených případů domácího násilí bylo v roce 2022 celkem 22, v některých rodinách opakovaně. V 7 případech došlo k vykazání agresora ze společné domácnosti.

Z dotazníkového šetření¹¹ vyplývá, že v případě obtížné sociální situace vyhledávají rodiny pomoc primárně na internetu nebo u známých. Často získávají pomoc také v rodinných centrech, například v Rodinném a komunitním centru Jablíčkov nebo Klubu K2. Někteří z nich se obrací na ÚMČ Praha 10. Velká většina z nich také odpověděla, že pomoc zatím nemusela vyhledávat nebo si pomůže sama.

⁹ ČSÚ. Mzdy a náklady práce [online]. Dostupný z www:

<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30852&pvo=MZD07&c=v3~8__RP2021>.

¹⁰ ČSÚ. Obecná míra nezaměstnanosti v regionech soudržnosti a krajích - roční průměr [online]. Dostupný z www: <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30853&pvo=ZAM06&str=v95>>.

¹¹ STRATEGIE PRO DESÍTKU. Potřeby rodin na Desítce – Závěrečné zpráva [online]. Dostupný z www: <https://strategieprodesitku.cz/wp-content/uploads/2019/09/zaverecna-zprava_Rodiny_final-3.pdf>.

Rodiny se specifickými potřebami

Kromě tíživé sociální situace se mohou některé rodiny na Praze 10 nacházet v nekomfortní situaci i z jiných důvodů – např. kulturních či zdravotních. Jednou z takových skupin jsou cizinci, jichž na území městské části Praha 10 žilo k 1. 1. 2023 celkem 28 223.¹² Starší statistiky (k 31. 12. 2021) nabízí i přehled počtu cizinců podle národnosti - největší počet jich pocházel z Ukrajiny (9 266), Slovenska (4 598), Ruska (3 140), Vietnamu (1 473), Rumunska (700), Bulharska (522), Polska (378) a Německa (272).¹³

místo evidovaného pobytu	Praha celkem	Praha 10
Celkem	236 229	18 417
Ukrajina	66 845	5 615
Slovensko	30 838	2 839
Rusko	28 393	2 031
Vietnam	14 629	748
Čína	5 316	457

Tabulka č. 10: Počty cizinců dle státního občanství; zdroj: ČSÚ/Ředitelství služby cizinecké policie [k 31. 12. 2021 (bez azylantů)]

V souvislosti s válkou na Ukrajině bylo k 8. 3. uděleno pobytové oprávnění 8 586 osobám.¹⁴ Ač se jedná o národnosti jazykově blízké té české, hlavní překážkou může i přesto být zejména jazyková bariéra ve styku s veřejnými institucemi, provozovateli prarodinných služeb i se širokou veřejností.

věk	muži	ženy	celkem
0-3	163	137	300
3-6	203	193	396
6-15	662	744	1 406
15-18	284	273	557
18-65	1 717	3 830	5 547
65+	93	287	380

Tabulka č. 11: Počty osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině (k 8. březnu 2023). Zdroj: MVČR - <https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>

Specifické potřeby vykazují i rodiny pečující o osoby se zdravotním postižením. Držitelů TP, ZTP a ZTP/P žilo na konci roku 2022 na území městské části Praha 10 celkem 4 718, přičemž polovinu z nich tvořili držitelé průkazu ZTP starší 65 a více let. Osmdesát jedna držitelů jednoho ze tří výše uvedených průkazů bylo ve věku 0 – 14 let. Více podrobností v Tabulce č. 12. Z celopražského srovnání Institutu pro sociální politiku a výzkum vyplývá, že absolutní

¹² ČSÚ. Informativní počty obyvatel v obcích [online]. Dostupný z [www: <https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx >](https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx).

¹³ ČSÚ/Ředitelství služby cizinecké policie. Data - počet cizinců [online]. Dostupný z [www: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_pocet_cizincu>](https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_pocet_cizincu).

¹⁴ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Informativní počty obyvatel v obcích [online]. Dostupný z [www: <https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>](https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx).

počet držitelů průkazů pro osoby se zdravotním postižením je v Praze 10 druhý nejvyšší, a to hned za městskou částí Praha 4¹⁵.

	Věk držitele průkazu		
	0–14	15–64	65 a více
TP	4	199	450
ZTP	29	516	2 602
ZTP/P	48	303	567

Tabulka č. 12: Počet držitelů průkazu pro osoby se zdravotním postižením žijících v Praze 10 dle jejich věku. Zdroj: Úřad práce ČR¹⁶

Dětské skupiny v Praze 10	počet	kapacita	průměrná kapacita skupiny
Pro zaměstnance	5	66	13,2
Veřejná	35	510	14,6
Celkem	40	576	14,4

Tabulka č. 13: Dětské skupiny v Praze 10. Zdroj: MPSV (<http://evidence.mpsv.cz/eEDS/index.php?search&okres=Praha>)

¹⁵ ŽÁRSKÝ, M., WIJA, P. Územní analýza potřeb obyvatel hlavního města Prahy z hlediska služeb sociální péče a zdravotně sociálních služeb [online]. Dostupný z [www: <https://socialnipolitika.eu/wp-content/uploads/2019/09/Uzemni-analyza-potreb-obyvatel-hlavniho-mesta-Prahy-z-hlediska-sluzeb-socialni-pece-a-zdravotne-socialnich-sluzeb_2017.pdf >](https://socialnipolitika.eu/wp-content/uploads/2019/09/Uzemni-analyza-potreb-obyvatel-hlavniho-mesta-Prahy-z-hlediska-sluzeb-socialni-pece-a-zdravotne-socialnich-sluzeb_2017.pdf).

¹⁶ MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 10. Střednědobého plánu rozvoje a udržitelnosti sociálních a návazných služeb na území městské části Praha 10 na období 2021-2024 [online]. Dostupný z [www: <https://socialniportal.praha10.cz/Portals/12/Dokumenty%20-%20kps/Navrh%20Priloh%20ke%20Strednedobemu%20planu%202021-2024.pdf?ver=2020-11-25-163416-397>](https://socialniportal.praha10.cz/Portals/12/Dokumenty%20-%20kps/Navrh%20Priloh%20ke%20Strednedobemu%20planu%202021-2024.pdf?ver=2020-11-25-163416-397).

Systematický přehled empirických studií o potřebách rodin dětí s postižením nebo chronickým onemocněním

Rešerše shrnuje **výsledky vybraných 27 zahraničních a 10 českých studií** o potřebách rodin dětí s postižením a je volně dostupná rodičům, státní správě i odborné veřejnosti.

Nadační fond Avast naváže na rešerši empirickým výzkumem, jehož výsledky budou zveřejněny v roce 2020, a dalšími výzvami v programu Spolu do života, který usiluje o to, aby pomohl rodinám dětí s postižením žít svobodný život ve svých komunitách.

Rešerše kromě potřeb dále identifikuje faktory i mechanismy, které ovlivňují fungování rodiny, představuje konkrétní ověřené nástroje a intervence a klade důraz na specifika českého kontextu.

STÁHNĚTE SI REŠERŠI

Tabulka č. 14 Systematický přehled empirických studií o potřebách rodin dětí s postižením nebo chronickým onemocněním. Schola Empirica pro Nadační fond Avast, 2019. Zdroj: https://cdn2.hubspot.net/hubfs/486579/foundation-files/spolu_do_zivota_prehled_empirickyh_studiij.pdf

SWOT analýza dle priorit prevence

Tato analýza byla zpracovaná pracovní skupinou pro přípravu Koncepce rodinné politiky městské části Praha 10, květen 2020.

Silné stránky

1. Dotační programy městské části - podpora mnoha aktivit pro rodiny.
2. Existence gesčního radního městské části Praha 10 pro rodinnou politiku, pracovní skupiny, zakotvení ve Strategickém plánu městské části Praha 10 a chuť systematicky podporovat rodiny.
3. Dostatek dětských hřišť, zeleně.
4. Nabídka širokého spektra volnočasových aktivit s podporou městské části.
5. Množství aktérů prarodinných aktivit.
6. Silné a dobré organizace, které chtějí a umějí rodinnou politiku realizovat.
7. Existence soukromých subjektů - školy, školky, zájmové organizace.
8. Výstavba nízkoprahového zařízení pro mládež.
9. Síť mateřských škol s dostatkem míst pro předškolní děti.
10. Vysoký standard komunitního plánování sociálních služeb městské části Praha 10.

11. Podpora inkluze dětí s postižením.
12. Dětské skupiny Centra sociální a ošetrovatelské pomoci.

Slabé stránky

1. Nepropojenost aktérů rodinné politiky.
2. Nedostatek odlehčovacích služeb (vč. krizových lůžek) a volnočasových aktivit pro rodiny dětí s postižením a se seniory.
3. Nesystematické informování, chybí webový portál pro rodiny.
4. Nedostatečná kapacita služeb péče o děti do tří let.
5. V některých lokalitách není rodinné centrum, nabízející komplexní podporu rodiny.
6. Chybí vize městské části v oblasti rodinné politiky pro plánování prarodinných aktivit samotnými aktéry.

Příležitosti

1. Propojení na Koncept rodinné politiky hl. m. Prahy, vč. napojení na dotační programy MHMP.
2. Možnost plánovat prarodinné aktivity dle potřeb rodin Praha 10 a podle jasné struktury.
3. Umožňovat soukromým subjektům provozovat činnost na území městské části Praha 10 - školy, školky a zájmové organizace.
4. Vytvoření vhodné organizační struktury na ÚMČ Praha 10 pro spolupráci s rodinami a koordinování naplňování cílů koncepce rodinné politiky.
5. Nastavit systematické zjišťování potřeb rodin Praha 10.
6. Podpora rodinné politiky z MPSV a MHMP.
7. Kooperace/koordinace se sousedními městskými částmi.
8. Vstřícnost ke spolupráci s Fakultní nemocnicí Královské Vinohrady.
9. Zlepšit nabídku alternativních vzdělávacích zařízení.
10. Aktivizace rodičů dětí s postižením, zapojení do komunity.
11. Dotační program MPSV pro obce realizující rodinnou politiku.
12. Možnost využití a rozšíření tzv. startovacích bytů.
13. Uvažovat o vybudování dětského hřiště pro děti s postižením do každé čtvrti.
14. Podpora bezbariérovosti ve veřejném prostoru a ve veřejných budovách.
15. Iniciovat vznik pracovních míst pro terénní pracovníky na odlehčení rodin a pečujících o seniory (obecně pečujících v domácnostech).
16. Možnost opřít se o strategické dokumenty MPSV.

Hrozby

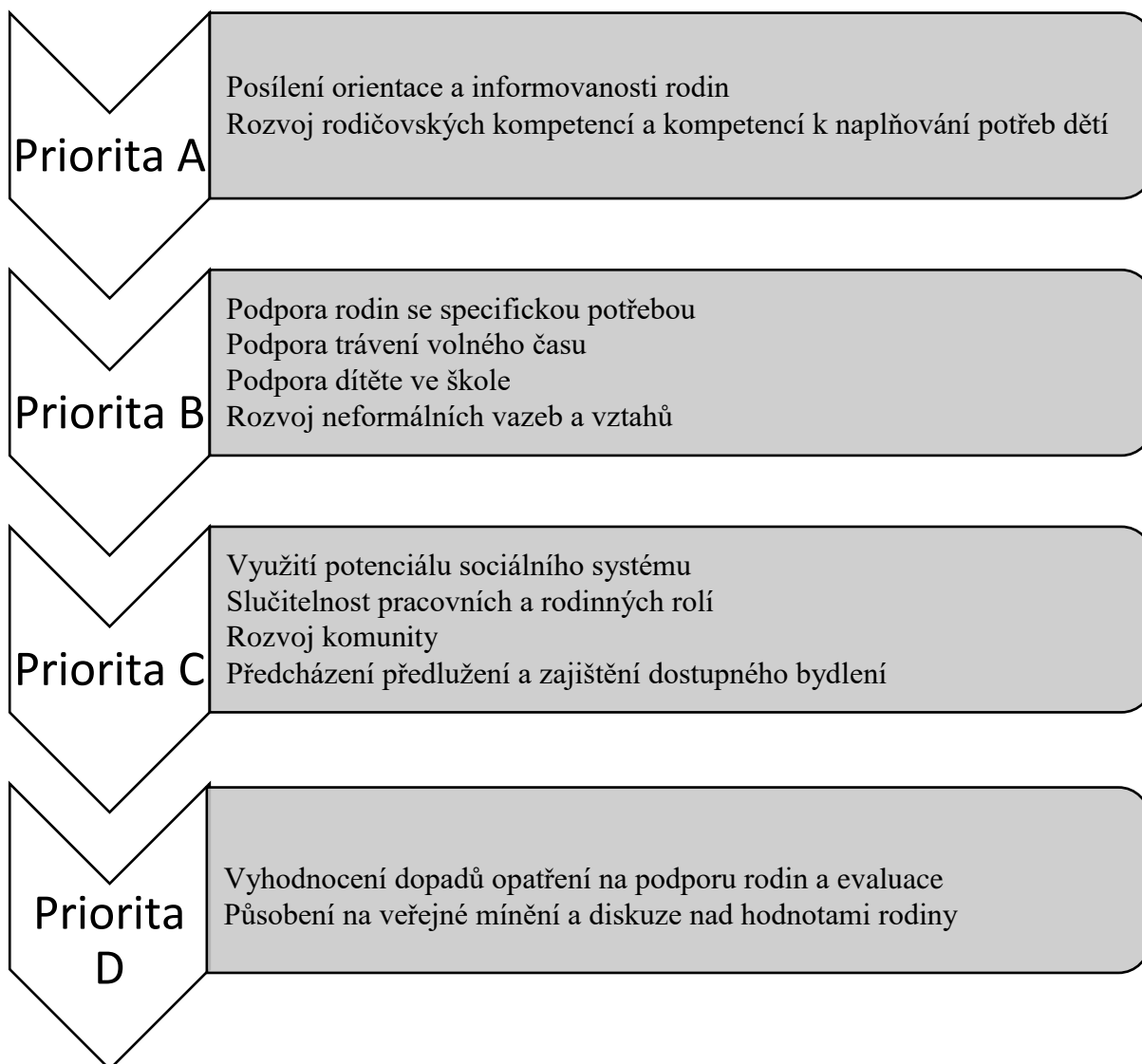
1. Nedostatek finančních prostředků.
2. Městská část jako součást víceúrovňového systému veřejné správy - nejasné/sdílené kompetence.
3. Důsledky pandemie covid-19, zejména sociálně-ekonomické.
4. Stav školních budov.
5. MHMP nemá koordinační roli vůči městské části.
6. Chybějící kapacity míst v základních i mateřských školách do dalšího období.

7. Neukotvená terminologie rodinné politiky a rozporuplnost materiálů z MPSV k rodinné politice.¹⁷
8. Nedostatek terénních služeb pro sendvičové rodiny.
9. Možná přeplněnost rodinného centra Jablíčkov z důvodu nové výstavby bytů na Hagiboru a Třebešíně.

¹⁷ Mezitím MPSV intenzivně pracuje na nové Strategii rodinné politiky 2030 a dbá na přesnou terminologii a celkovou konzistenci proročinných opatření na všech úrovních.

Popis stavu v dílčích prioritách

Na základě strukturovaného modelu rodiny autoři definovali čtyři priority prevence, které směřují k opatřením, jež můžeme realizovat v rámci rodinné politiky:

(zdroj: Rodina a dítě v kontextu, SocioFactor2017)

V průběhu května 2020 pracovní skupina zmapovala současný stav prarodinných aktivit na území městské části Praha 10 dle **Strukturovaného modelu prevence ohrožení rodiny s definovanými prioritami**.

Priorita A

- **Posílení orientace a informovanosti**

Díličí informace jsou uveřejňovány na různých portálech nebo uveřejněny v různých sekcích webu městské části Praha 10:

Sociální a zdravotní informace

<https://socialniportal.praha10.cz/>

Územní rozvoj

<https://verejneprostory.cz/>

Strategický plán a participace

<https://strategieprodesitku.cz/>.

Mapa hřišť

<https://verejneprostory.cz/detska-hriste>

Seznam parků

<https://verejneprostory.cz/vp-kolem-nas/parky/seznam-parku-na-praze-10>

Komunitní kompostování

<https://verejneprostory.cz/odpady-a-pece-o-vp/bioodpad/komunitni-kompostovani>

Mapa mateřských škol zřizovaných městskou částí Praha 10

<https://www.praha10.cz/mestska-cast/skolstvi/materske-skoly>

Mapa základních škol

<https://praha10.cz/mestska-cast/skolstvi/zakladni-skoly/seznam-zakladnich-skol>

Rozcestník pro rodiny s dětmi

<https://www.praha10.cz/mestska-cast/o-praze-10/rozcestnik-pro-rodice-s-detmi>

MMS služba pro hlášení závad ve veřejném prostoru

<https://verejneprostory.cz/aktivity-a-verejne-prostory/menime-verejne-prostory/sluzba-mms-podnety/agenttype/view/propertyid/51140>

Mobilní rozhlas - registrací do tohoto portálu je možno podávat podněty a dostávat informace z různých oblastí Prahy 10

<https://praha10.mobilnirozhlas.cz/>

Dotiční řízení

<https://www.praha10.cz/dotace>

Zásobník projektů

<https://www.praha10.cz/zasobnik-projektu>

Místní akční plán vzdělávání

<https://sites.google.com/view/map-praha-10/map-ii>

V kalendáři na webu Prahy 10 jsou uveřejňovány především akce realizované z dotací městské části Praha 10. Náhodně vybrané informace jsou nepravidelně uveřejňovány v měsíčníku Prahy 10 a na FB a webu městské části Praha 10.

Subjekty, které se cíleně věnují rodinám, realizují akce pro rodiny nebo se do nich zapojují, uveřejňují informace na svých sociálních sítích nebo webových stránkách.

Pro celé území městské části Praha 10 neexistuje přehledný informační online rozcestník pro rodiny.

- **Rozvoj rodičovských kompetencí a kompetencí k naplňování potřeb dětí**

Rozvoj rodičovských kompetencí je kapacitně na hranici možností RC Jablíčkov působící v Malešicích a Strašnicích. V Záběhlicích toto zajišťuje převážně Rodinné centrum K2 (od září 2023 také v oblasti nových Vršovic). Oblast starých Vršovic, Vinohrad a Michle není zatím dostatečně pokryta organizacemi, které tyto kompetence rozvíjejí. Rodičovské kompetence rozvíjejí též organizace, které s městskou částí dlouhodobě spolupracují v sociální oblasti (jak s orgánem sociálně-právní ochrany dětí, tak i v rámci komunitního plánování sociálních a návazných služeb). Tyto aktivity jsou taktéž podporovány v rámci dotačního řízení městské části. Organizace sídlící v prostorách městské části Praha 10 jsou podporovány též zvýhodněným nájemným.

Priorita B

- **Podpora rodin se specifickou potřebou**

Rodiny se specifickými potřebami (např. rodiny na dávkách hmotné nouze, rodiny na ubytovnách, v azylových domech, děti odebrané z rodin, děti v pěstounské péči, rodiny s domácím násilím) jsou zmapovány Odborem sociálním ÚMČ Praha 10 pro celé území městské části Praha 10, ostatní cílové skupiny rodin se specifickými potřebami zmapovány nejsou (vícečetné rodiny, rodiny pečující o zdravotně, mentálně či jinak postižené dítě, sendvičové rodiny, rodiny s odlišným mateřským jazykem). Děti s odlišným mateřským jazykem navštěvující obecní mateřské nebo základní školy mají systematickou podporu ve škole. Není zmapováno propojení potřeb těchto rodin s nabídkou služeb v lokalitách.

Na území městské části Praha 10 působí svépomocný spolek rodičů dětí s různými druhy postižení Péče bez překážek, který reaguje na potřeby rodin na základě osobních zkušeností pečujících rodičů a často jsou reakcí na výzvy a problémy, se kterými se rodiny pečující o dítě se zdravotním znevýhodněním potýkají ve svých každodenních životech. Spolek prosazuje lepší dostupnost sociálních služeb pro děti se zdravotním znevýhodněním a jejich rodiny, organizuje rehabilitační plavání pro děti s postižením, pořádá kurzy a semináře pro rodiče dětí s postižením a poskytuje bezplatné online fyzioporadenství.

- **Podpora trávení volného času**

Oblast trávení volného času je pokryta dobře. Zdá se, že v jednotlivých lokalitách rodiny mají možnost trávit volný čas aktivně, bez nutnosti účastnit se aktivit zaměřených na výkon a profesionalitu, je zde množství dobře vybavených hřišť i dobrá nabídka volnočasových aktivit.

Městská část Praha 10 spravuje 77 dětských hřišť, 15 sportovišť pro míčové hry, 22 fitness ploch (senior fitness, statické prvky), cyklopark, volnočasový areál Gutovka, parkourové hřiště v Malešickém parku. Z mapy hřišť¹⁸ vyplývá, že zejména dětská hřiště (pro menší děti) jsou dostatečně rozmístěna napříč všemi osídlenými částmi Prahy 10. Prostor pro zlepšení je zejména v pokrytí veřejnými sportovišti, např. na Bohdalcích v prostorách Bohdaleckého lesa, ve Strašnicích v prostorách podél ulic Nučická, Dubečská, Nedvězská (případně Průběžná

¹⁸ Mapa dostupná [zde](#).

mezi zastávkami Nádraží Strašnice a Na Padesátém) a v neposlední řadě v Záběhlicích podél ulice Práčská (zde se nachází hřiště při ZŠ Práčská, jeho stav je však nevyhovující).

Možnost organizovaného trávení volného času nabízí celá řada organizací. V Praze 10 působí na 100 sportovních klubů (např. SK Slavia, CU Bohemians, FBŠ Bohemians, ČAFC Praha, TJ Junior Praha, FK Union Vršovice, FC Bučis, Olymp florbal, PSK Union Strašnice, Dance Way, USK Praha, Prague Lions), tělovýchovných jednot (TJ Bohemians, TJ Solidarita, TJ Lokomotiva Vršovice, TJ Kovo Praha, TJ Astra Zahradní město), Sokolů (Sokol Vršovice, Sokol Záběhlice, Sokol Strašnice, Sokol Malešice) a sportovních center (Hector Sport, HAMR Sport, Badminton Arena Skalka). Tyto organizace nabízejí celou paletu sportů od těch mainstreamových po různé malé sporty.

Volnočasové využití dětem nabízí i řada turistických oddílů organizovaných v rámci Junáka – českého skauta (střediska Scarabeus, J. Rady, 77 ROD SOVY, SOVA PRAHA, středisko Šípů, STOVKA), Pionýra (T. O. Bobříci, Beta, skupina Jánka Fábryho atd.), Mladých ochránců přírody (Tuláci, Poutníci) či Českého svazu ochránců přírody („Natura, quo vadis?“ – mladí ochránci přírody GINKGO). Nedostatek dobrovolných vedoucích (zejména v případě skautských oddílů) však v dnešní době způsobuje výraznou převahu poptávky nad nabídkou. Volnočasové aktivity (výtvarné, sportovní, vzdělávací a další) nabízí i příspěvková organizace hl. m. Dům dětí a mládeže Praha 10 – Dům UM, včetně táborů a výletů.

Na každé základní škole zřízené městskou částí fungují rozličné volnočasové aktivity a kroužky. Část kroužků bývá organizována samotnými učiteli školy, část externími organizacemi, zejména sportovními kluby či agenturou Kroužky s.r.o. Aktuální nabídka jednotlivých základních škol je dostupná na jejich webových stránkách.

V městské části působí dvě základní umělecké školy: ZUŠ Bajkalská ve Vršovicích a ZUŠ Olešská ve Strašnicích, která má též odloučené pracoviště v ul. U Nových vil. Různé věkové skupiny zde mohou rozvíjet své hudební, literární, výtvarné a další schopnosti.

V neposlední řadě organizuje sama městská část sportovní, volnočasové a kulturní akce pro širokou veřejnost. V oblasti sportu se jedná zejména o letní příměstský tábor, pravidelné kurzy jógy, lekce parkouru, nordic walking, běžeckou školu a rehabilitační plavání a cvičení pro seniory. MČ v průběhu roku organizuje i jednorázové, tematicky zaměřené, větší akce v areálu Gutovka (Lezecký den, Koloběžky na Desítce, Parkour day, Silvestrovké bruslení, aj.) či Den jógy v Malešickém parku. Každoročně je začátkem školního roku městskou částí organizován „sportovní veletrh“, kde svou činnost široké veřejnosti představují jednotlivé sportovní kluby a tělovýchovné jednoty působící na městské části a rodiny tak „na živo“ získávají přehled o možnostech sportovních aktivit v jednotlivých klubech. V oblasti kultury a volného času (spolu)organizuje městská část jarní slavnosti, velikonoční program na farmářských trzích, májové folklorní slavnosti, akce v návaznosti na významná výročí, dětský den, Den IZS, letní kino, Zažít město jinak, aj.

Nabídku volnočasových aktivit podporuje městská část i skrze robustní dotační systém. V roce 2022 bylo v oblasti kultury podpořeno 50 projektů (jednorázových akcí i celoročních provozů) částkou 5 965 000 Kč. V oblasti sportu a volného času bylo do akcí a pravidelné činnosti sportovních celků a volnočasových spolků alokováno cca 10 milionů korun na 87 projektů.

Kulturní zařízení městské části Praha 10

- Strašnické divadlo
- Kulturní dům Barikádníků
- Trmalova vila
- Čapkova vila (není v provozu)
- KD Eden (není v provozu)
- Kulturní centrum Vzlet (provoz zahájen v roce 2021)

Další kulturní organizace působící v městské části Praha 10

- Vršovické divadlo MANA
- Galerie Deset – Waldesovo muzeum
- Městská knihovna v Praze - Korunní
- Městská knihovna v Praze – Dům čtení
- Městská knihovna v Praze – Skalka
- Městská knihovna v Praze – Zahradní Město
- Městská knihovna v Praze – Malešice
- Divadelní studio Neklid
- Divadlo HarOLD
- Divadelní ateliér Strašnice
- Café v lese – hudební klub
- Czech Inn Bar – Vršovice
- Vinohradský pivovar
- Kino Pilotů
- Xaoxax – výstavní síň
- Dům UM (DDM)
- Klub Sběrné suroviny – výstavní síň

Nabídka volnočasového vyžití pro rodiny je tedy poměrně bohatá, zlepšit lze informovanost rodin o těchto dostupných možnostech.

• Podpora dítěte ve škole

Všechny školy zřizované městskou částí Praha 10 mají školní poradenská pracoviště, ve kterých pracuje výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog, školní psycholog. Školy spolupracují s Pedagogicko-psychologickou poradnou pro Prahu 10, logopedy a realizují individuální konzultace pedagogů s rodiči. Školy poskytují zájmovou činnost a kroužky, a to buď kmenovými pedagogy, nebo externími společnostmi.

Rodiny mají možnost využít školní družiny a školní kluby. Některé základní školy zřizují přípravné třídy pro snadnější vstup dítěte do 1. třídy a zapojují se do projektů podporující vzájemnou pomoc s výukou mezi staršími a mladšími žáky nebo setkávání se různých generací. Školy se zaměřují na děti a žáky s odlišným mateřským jazykem, nadané žáky a podporují funkci asistentů a metodiků prevence ve školách. Ve výuce je v souladu se školními vzdělávacími programy podporována výchova k udržitelnému rozvoji, multikulturní výchova a prevence rizikového chování. Klima ve školách je sledováno a vyhodnocováno na základě dotazníků, které si školy realizují individuálně, a kterými reagují na oblasti, které jsou v aktuální dobu potřeba řešit.

Není zmapována míra a způsob podpory dětí, žáků a studentů v dalších školách, které nejsou zřizovány městskou částí Praha 10, tj. školy zřizované hl. m. Prahou, školy soukromé, církevní, a to jak předškolní, školní, tak střední.

- **Rozvoj neformálních vazeb a vztahů**

Rozvoji neformálních vazeb a vztahů se věnují cíleně některé organizace na území městské části Praha 10, např. Jablíčkov, Klub K2, Protěž z.ú., Sépie, Farní charita Praha 10 – Vršovice. Organizacemi jsou pokryty oblasti Malešic, Záběhlic, Strašnic. Na pomezí Vinohrad a Vršovic sídlí Dobrovolnické centrum Protěž, z.s., které se zabývá propojováním generací. Organizace v těchto lokalitách pořádají aktivity pro celé rodiny, které posilují vícegenerační dialog. Zmapována v tomto ohledu není role církví a náboženských společností v Praze 10.

Priorita C

- **Využití potenciálu sociálního systému**

V sociální oblasti zde hraje významnou roli činnost Odboru sociálního ÚMČ Praha 10, který se pro rodiny zaměřuje na poradenství, podporu, předávání informací, a to prostřednictvím sociálních pracovníků, případně sociálně-zdravotního portálu, tiskovin (katalog, adresář, letáky, články apod.). Důležitou roli hraje komunitní plánování sociálních a návazných služeb (všechny zde působící pracovní skupiny se dotýkají potřeb rodiny). Aktuálně byly schváleny Priority v oblasti sociálních a návazných služeb na území městské části Praha 10 pro období 2021 – 2024 a Střednědobý plán rozvoje a udržitelnosti sociálních a návazných služeb na území městské části Praha 10 na období 2021 - 2024. Další významnou roli v sociálním systému zastává příspěvková organizace městské části Praha 10 - Centrum sociální a ošetrovatelské pomoci. Hlavním posláním a účelem organizace je poskytovat kvalitní podporu a pomoc občanům, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení a jsou odkázáni na pomoc jiné osoby.

Udržitelnost a rozvoj sociálních a návazných služeb městská část Praha 10 podporuje i prostřednictvím dotačního systému (včetně víceletých dotací). V roce 2022 bylo v sociální oblasti podpořeno 117 projektů v celkové výši 9 984 000 Kč. Významně byly podpořeny registrované sociální služby, a to celkovou částkou 7 624 000 Kč.

Výraznou pomoc rodinám přináší též nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Decima ve Vršovicích.

- **Slučitelnost pracovních a rodinných rolí**

Nemáme podchyceny zaměstnavatele, kteří nabízejí flexibilní pracovní dobu, částečné pracovní úvazky. ÚMČ Praha 10 umožňuje svým zaměstnancům a zaměstnankyním částečné pracovní úvazky. Ve Vršovicích sídlí Centrum sociální a ošetrovatelské pomoci zřizované městskou částí Praha 10, které provozuje tři dětské skupiny s kapacitou 55 dětí do věku 4 let. Služby péče o děti mladší tří let jsou zastoupeny v jednotlivých lokalitách Prahy 10 nerovnoměrně a jsou poskytovány především soukromými nebo neziskovými organizacemi. Jejich kapacita je zmapována viz Tabulka č. 13. Rodiny s dětmi mohou využívat provoz školních družin a klubů, které působí na některých základních školách zřizovaných městskou částí Praha 10.

- **Rozvoj komunity**

Komunitní život v jednotlivých lokalitách je rozdílný. Velmi dobrá síť místní podpory je vybudována v Malešicích, sídlí zde Rodinné centrum Jablíčkov a další spolky, které se přímo rozvoji komunity věnují, jsou založeny na bohaté dobrovolnické základně. Zázemí pro setkávání má například Malešický mikropivovar. Rodiny se mohou v případě krizové situace opřít o silnou komunitní podporu. Organizace mají i vlastní informační komunitní platformu.

V oblasti Skalky se rozvíjí komunitní život, ve Strašnicích je dobře zasíťovaná oblast Solidarity, jsou zde aktivní občané sdružující se ve spolcích i komunitě se otevírající ZŠ Solidarita. V oblasti Vršovic je funkční komunitní síť kolem spolku Start Vršovice propojeného s provozovnou Café Sladkovský. Dále funguje několik kulturních zařízení, jako je Kino Pilotů a kulturní centrum kino Vzlet. Věková struktura obyvatel Vršovic nahrává výraznějším vazbám skrz sociální sítě (FB, IG, Twitter). V rámci Vršovic působí také mnoho soukromých subjektů zajišťujících péči o předškolní děti.

V Záběhlicích a Zahradním Městě funguje komunitně Rodinné centrum K2, které aktivizuje místní občany a spolky, vytváří cíleně rodičovskou síť podpory. V ostatních lokalitách jde o jednotlivé snahy komunitní život nastartovat, ale k sítím podpory je ještě daleko. Nemáme zatím zmapován život kolem církevních společenství (farnosti, sbory, náboženské obce, společenství) na Praze 10.

Významnou roli v rozvoji komunity má dotační systém městské části Praha 10. V roce 2022 činila podpora komunitních center v sociální oblasti celkem 1 980 000 Kč.

- **Předcházení předlužení a zajištění dostupného bydlení**

V květnu 2022 zřídila městská část Praha 10 pracovní pozici poradce pro nájemníky – referenta na podporu nájemních vztahů. Pozice byla původně financována v rámci projektu „MHMP – sociální bydlení“ z Operačního programu Zaměstnanost. Projekt byl realizován s finanční podporou hl. m. Prahy.

Úlohou pracovníka je zejména pomoc s hledáním odpovídajícího bydlení a pomoci při řešení sociálních problémů, které s touto problematikou souvisejí, zprostředkovat bezplatnou právní konzultaci týkající se bydlení; poskytovat podporu stávajícím i budoucím nájemcům bytů ve správě městské části Praha 10 a ve správě MHMP na území městské části Praha 10; podílet se na řešení stížností, komunikace se sousedy a hledání optimální řešení dané situace; poskytovat základní i odborné sociální poradenství

Městská část se při přidělování bytů ve správě městské části Praha 10 řídí „Zásadami pronajímání bytů svěřených městské části Praha 10“. V dotačním řízení městská část dlouhodobě podporuje organizace poskytující služby směřující k prevenci zadlužení, případně k jeho řešení.

Priorita D

- **Vyhodnocení dopadů opatření na podporu rodin a evaluace**

Městská část Praha 10 nemá nastavený systém pro vyhodnocování dopadů opatření na podporu rodin.

- **Působení na veřejné mínění a diskuze nad hodnotami rodiny**

Pravidelně prostor v radničním periodiku věnovaný rodině.

Metodické materiály MPSV a MHMP

Dle MPSV by obce měly zastávat zejména následující čtyři úlohy:

1. Iniciační (iniciovat proroďinné aktivity a podněcovat občany k aktivnímu podílu na jejich plánování a realizaci).
2. Realizační (realizace proroďinných aktivit).
3. Propagační (propagace proroďinných aktivit a proroďinné politiky jako takové).
4. Informační (informovat občany o proroďinných aktivitách v obci, regionu i na celostátní úrovni). (MPSV, 2008, s. 14)

K úspěšné realizaci rodinné politiky je důležité vycházet z potřeb dané lokality, zapojit všechny aktéry rodinné politiky, zajistit systematickou propagaci proroďinných témat a aktivit a dostatečnou informovanost všech zúčastněných aktérů včetně široké veřejnosti.

Z koncepce HMP „Základní směry proroďinné politiky hl. m. Prahy na období 2021 – 2022“ vyplývá následující schéma odpovědnosti pro **městské části se svěřenou rozšířenou působností (1 – 22) v rámci proroďinné politiky:**

- Koordinují proroďinnou politiku na území svém i menších městských částí, a to především v rámci komunitního plánování.
- Jsou v přímém kontaktu s rodinami.
- Mapují potřeby rodin i dostupné služby a aktivity pro rodiny na svém území ve spolupráci s hl. m. Prahou a poskytují mu je k dalšímu využití.
- Sdílejí informace s hl. m. Prahou.
- Zřizují a spolufinancují organizace poskytující služby lokálního významu.
- Zajišťují koordinaci aktivit pro rodiny u svých zřizovaných organizací (především MŠ a ZŠ).
- Zaštiťují akce lokálního významu.
- Zajišťují zohledňování potřeb rodin ve svých koncepcích, činnostech a organizacích.

Strategický plán

Tato koncepce rodinné politiky naplňuje vizi a cíle „Strategického plánu udržitelného rozvoje městské části Praha 10 pro období 2020 – 2030“ schváleného na zasedání zastupitelstva v květnu 2020.

Strategický dokument stanovuje vizi „DESÍTKA je moderní, přátelská a otevřená městská část, která si zvolila udržitelný rozvoj“ a obsahuje 11 oblastí udržitelného rozvoje, 26 strategických cílů a 59 opatření.

„Přátelská Praha 10“ je název pro oblast Sociální prostředí, jejímž cílem je i prosazování zodpovědné rodinné politiky k vytvoření prostředí a podmínek pro kvalitní a inspirující fungování rodin.

Jednotlivá opatření budou součástí Akčního plánu městské části Praha 10.

Programové prohlášení

Dále rodinná politika naplňuje „**Programové prohlášení Rady městské části Praha 10** pro volební období 2022 – 2026“.

Sociální a rodinná politika, zdravotnictví oblast a rodinná politika:

- Vnímáme rodiny s dětmi jako jednu z našich priorit a vytvoříme pro ně co nejlepší podmínky v Praze 10.
- Budeme prosazovat zodpovědnou rodinnou politiku, vytvoříme její koncepci a zajistíme kapacity na její naplňování.
- Pomůžeme seniorům a budeme nadále podporovat širokou paletu aktivit, které pro ně připravuje Praha 10 a spolupracující organizace.
- Zahájíme přípravu ke zprovoznění moderního rodinného centra.
- Vytvoříme sociální poradenské centrum přímo na ÚMČ Praha 10, kam si občané budou moci přijít pro radu v obtížné sociální situaci; zajistíme lepší informovanost o službách dostupných v naší městské části.
- Podpoříme aktivity komunitního centra U Vršovického nádraží 30/30 a nízkoprahového centra u Botiče.
- Budeme stavět nové lavičky pro seniory v dlouhých ulicích, na veřejných prostranstvích u institucí.
- Podpoříme rozšíření dětských skupin a budeme opravovat hřiště podle potřeb dětí a rodičů. V rámci spolupráce s hl. m. Prahou prosadíme zvýšení dostupnosti lékařské pohotovostní služby pro děti a dospělé na poliklinice v Malešicích.

Školství:

- Zajištění kapacit nastupujících silných populačních ročníků.
- Dokončení rekonstrukce a zprovoznění ZŠ V Olšinách (nová Strašnická škola) s akcentem na moderní výukové metody, včetně zajištění metodického pedagogicko-psychologického pracoviště ve spolupráci s Univerzitou Karlovou.
- Zajištění komplexního systému primární prevence rizikového chování dětí a dospívajících ve spolupráci se školami a odbornými organizacemi.
- Zajištění dostatečné pedagogicko-psychologické podpory ve školách.
- Zajištění adekvátní finanční, materiální a organizační podpory mateřským a základním školám v programu „Zdravý rozvoj dětí“ (příspěvek školám na volnočasové, sportovní, vzdělávací a preventivní aktivity, kroužky).
- Podpora sportování dětí a mládeže jako zdravého životního stylu.
- Ve spolupráci s MHMP a dalšími institucemi zajištění efektivní výchovně vzdělávací podpory a adaptace ukrajinských dětí.
- Podpora existujících dětských skupin a podpora rozvoje nových dětských skupin.
- Zajištění kvalitní údržby dětských hřišť a jejich průběžné renovace.

Doprava:

- Podpora vstřícného přístupu při parkování pro návštěvníky rezidentů, zejména rodinné příslušníky.

Bezpečnost:

- Zajistíme, aby se lidé v některých oblastech Prahy 10 (části Vršovic, Strašnic, Zahradního Města nebo např. Malešic) cítili bezpečněji, přičemž prostranství kolem kulturního domu Eden nebo stanic metra Strašnická a Skalka jsou prioritami.
- Naprosto klíčová je pro nás spolupráce s policisty, kteří musí důsledně využívat své zákonné pravomoci, přičemž zároveň budeme ale usilovat o navýšení počtu strážníků, aby byli co nejvíce užiteční v terénu.
- Budeme pokračovat ve spolupráci s organizacemi zabývajícími se sociální prací v terénu.
- Aktivním přístupem budeme využívat program „Antigrffiti“ a budeme rozvíjet aplikace, které pomáhají udržovat veřejné prostory čisté a bezpečné.

Kultura:

- Organizace kulturně-vzdělávacích společenských akcí (komentované prohlídky po Praze 10, přednášky v domovech seniorů a domovech mládeže, koncerty vážné hudby apod.).
- Budeme všestranně podporovat živou kulturu, aktivity místních spolků, podnikání v kultuře a vytvářet podmínky pro jejich rozvoj v jednotlivých lokalitách.
- Propojíme nabídku vzdělávání v oblasti kultury se školními programy; budeme klást důraz na možnost mladé generace seznámit se s moderními dějinami (přednášky pamětníků na školách, návštěvy historicky významných míst apod.).

Životní prostředí a udržitelnost, Místní agenda 21:

- Zaktualizujeme standardy kvality úklidu ulic a veřejných prostranství a péče o veřejnou zeleň, které budeme striktně vyžadovat po dodavatelských firmách.
- Ve spolupráci s místní komunitou dokončíme šetrnou obnovu parku Solidarita; připravíme dokončení Malešického parku, přičemž chceme, aby na jeho vršku vzniklo letní posezení a bezpečné propojení s Malešickým lesem.

- Chceme Prahu 10 dlouhodobě připravenou na klimatickou změnu, budeme podporovat propojování desítkových zelených koridorů a nadále budeme posilovat přítomnost vodních prvků ve veřejném prostoru a při revitalizaci městských ploch, adaptační a zmírňující opatření ke klimatické změně podpoříme v grantovém schématu městské části.
- Budeme pokračovat v podpoře kompostování a komunitního i spolkového zahradničení, budeme partnerem založení desítkového Reuse centra a systematicky budeme podporovat aktivity environmentální osvěty, cirkulární ekonomiky a předcházení vzniku odpadů.
- Mezinárodní metodou Místní agendy 21 budeme dále hodnotit a zvyšovat lokální kvalitu života obyvatel naší městské části a mezioborovou spoluprací naplňovat její udržitelný rozvoj, přičemž občané budou zapojeni do sdílené odpovědnosti za udržitelný rozvoj města prostřednictvím projektu Zdravé město Praha 10.

Bytová politika:

- Podpora výstavby a rekonstrukce bytů a ekonomicky efektivní využití bytového fondu zohledňující skutečné potřeby městské části Praha 10 a jejích obyvatel.
- Úprava zásad pro pronájem městských bytů, které se zaměří na podporu bydlení pro příslušníky klíčových profesí a podporu těch, kteří se z objektivních důvodů ocitli ve složité životní situaci.
- Podpora výstavby bydlení, včetně podpory konkrétních investorských projektů, a to za současného prosazování zájmů občanů městské části na odpovědném rozvoji, který respektuje stávající obyvatele a veřejný prostor.
- Podpora městského bydlení.
- Optimalizace nakládání s nebytovými prostory.

Sport a volný čas:

- Budeme motivovat školy a školky v pořádání turnajů a sportovních akcí v Praze 10 a za tím účelem chceme na sportovní aktivity vyčlenit jasný rozpočet a konání soutěží zpravidelnit.
- Podpoříme školy ve spolupráci s poskytovateli zájmových a volnočasových kroužků; podpoříme maximální využití školních prostor i pro mimoškolní aktivity tak, aby se kolem jednotlivých vzdělávacích zařízení soustředila široká nabídka těchto mimoškolních aktivit.
- Vytvoříme seznam lokalit, kde by mohla vznikat nová veřejná sportoviště, jejichž výstavbu bychom chtěli následně financovat zejména z k tomu určených dotačních programů.
- Zintenzivníme podporu sportovních organizací, které jsou zaměřené na žákovský sport.
- Obzvláště malým klubům, které fungují z velké části na principu dobrovolnictví svých členů, chceme pomáhat s administrací při žádostech o podporu od MHMP, Národní sportovní agentury nebo jiných institucí, které nakládají s finančními prostředky pro kluby.
- Chceme dále nabízet zdravé sportovní vyžití seniorům prostřednictvím kroužků, při stavění nových sportovišť budeme dbát na to, aby je mohly využívat všechny věkové skupiny.
- Podpora sportovních a volnočasových aktivit prostřednictvím dotačního programu městské části Praha 10.

Dotační politika:

- Udržení transparentního a hospodárneho systému dotací v oblastech kultura, sport, mládež a volný čas; sociální a zdravotní oblast; ochrana životního prostředí a udržitelný rozvoj, péče o památkově hodnotné nemovité objekty.
- Podpora projektů, které jsou z pohledu městské části prokazatelné užitečné.

Příloha 3 Průzkum potřeb rodin

V roce 2019 při zpracování Strategického plánu udržitelného rozvoje městské části Praha 10 pro období 2020 – 2030 byla oddělením strategického rozvoje a participace uskutečněna anketa mezi rodinami žijícími v Praze 10. Data byla sbírána v období od 17. května do 8. července 2019. Dotazník vyplnilo celkem 163 rodin. Cílem dotazníku bylo zmapovat aktuální potřeby rodin na Desítkce a zjistit jejich spokojenost se stávajícími prorodinnými službami.

Z výstupů dotazníků vyplývá, že 28 % respondentů hodnotí aktuální podporu rodin ze strany městské části Praha 10 jako výbornou či chvalitebnou¹⁹. Dalších 52 % respondentů pak jako dobrou. Zhruba 20 % pak ohodnotilo rodinnou politiku městské části jako dostatečnou či nedostatečnou. Nejlépe hodnocenými oblastmi jsou sportovní a volnočasové vyžití, podmínky pro bydlení a zdravotní péče. Respondenti vyzdvihovali zejména sportovní areály (Gutovka, Sokol, Hamr sport, Icerink, dětská hřiště), parky (Malešický park, Park Malinová-Chrpová, Havlíčkovy sady a okolí Hamerského rybníka) a rodinná centra (Klub K2, Jablíčkov).

Největší rezervy má městská část Praha 10 naopak v oblasti kulturního vyžití a parkování. Jmenovitě respondenti zmiňovali zejména problémy s parkováním, neudržované a nebezpečné prostor v okolí stanic metra Skalka a Strašnická, psí exkrementy a stav chodníků. Jako zásadní problém je považována nedostatečná kapacita jeslí a mateřských škol. Zaznívají také názory na nedostatečnou nabídku služeb pro hendikepované děti a odlehčovacích služeb (pro děti i seniory), které by zajistily pečujícím potřebný odpočinek. Ačkoliv s nabídkou sportovního vyžití panuje obecná spokojenost, respondenti vyzdvihují i nezbytnou rekonstrukci bazénu SK Slavia a nedostatečnou síť cyklostezek.

Nejvíce informací o nabízených službách se rodiny dozvídají od známých (62 %) a z webu poskytovatelů služeb (58 %). Dalším důležitým informačním kanálem je Facebook a web městské části Praha 10. Respondenti zároveň dodávají, že obecná informovanost o poskytovaných službách (zejména v oblasti školství) by mohla být ze strany městské části větší.

Výstupy z dotazníku jsou shrnuty do **SWOT analýzy rodinného prostředí v městské části Praha 10 z pohledu rodin**

Silné stránky

1. Aktivní rodiny s dětmi na území městské části Praha 10.
2. Vysoký podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí.
3. Rodiny se silným vztahem k území městské části Praha 10 – velká znalost prostředí.
4. Silné rodinné zázemí (min. tříčlenné rodiny).
5. Aktivity Rodinného a komunitního centra Jablíčkov a Klubu K2.
6. Podmínky pro volnočasové aktivity (Malešický park, areál Gutovka, Hamerský rybník), bydlení a zdravotní péči.
7. Provoz dětských skupin v rámci CSOP.

¹⁹ Hodnocení 1 – 5 jako ve škole.

Slabé stránky

1. Průměrné hodnocení podpory rodin ze strany městské části Praha 10.
2. Naplněná kapacita jeslí (dětských skupin) a mateřských školek.
3. Nedostatečné kulturní vyžití pro rodiny (divadlo, koncerty, kino, kampaně).
4. Nebezpečné prostory v okolí metra Skalka a Strašnice (výskyt sociálně patologických jevů, zanedbané veřejné prostranství).
5. Nedostatek míst k parkování aut.
6. Naplněná kapacita rodinných center.
7. Intenzivní hustota dopravy.
8. Nedostatek inovativních a alternativních škol.
9. Chybějící aktivity pro matky s dětmi.
10. Nízká podpora rodin s dětmi s hendikepem a se seniory (např. odlehčovací služby).

Příležitosti

1. Navýšení kapacit jeslí (dětských skupin) a mateřských škol.
2. Podpora rodinných center v městské části Praha 10 (jak těch fungujících, tak iniciace nových projektů).
3. Rozvoj sportovních aktivit (cvičení maminek s dětmi, kvalitní síť cyklostezek).
4. Podpora místních organizací v pořádání kulturních akcí (finanční, propagační).
5. Zapojení se do projektu Bezpečné cesty do školy (nebezpečné křižovatky a přechody).
6. Podpora kaváren a restaurací (např. kavárna přátelská rodině).
7. Zavedení odlehčovacích služeb (pro rodiny s hendikepem, seniory, rodiče samoživitele).
8. Revitalizace prostor v okolí metra Skalka a Strašnická (pobytové plochy).
9. Zavedení parkovacích zón, výstavba parkovacích domů.
10. Podpora inovativních a alternativních typů výuky (jesle/dětské skupiny, mateřské a základní školy).
11. Vznik platformy pro rodiny (podstránka webu www.praha10.cz).
12. Informovat rodiče o službách v městské části již při vítání občánků.
13. Úklid psích exkrementů (osvěta, zajištění specializovaných odpadkových košů).
14. Vznik Koncepce rodinné politiky městské části Praha 10.

Hrozby

1. Omezené množství finančních prostředků městské části Praha 10 na podporu aktivit směřujících k podpoře rodin.
2. Neochota místních organizací spolupracovat.
3. Zákonná opatření a jiné externí vlivy.

Příloha 4 Aktuálně poskytované prorodinné služby ze strany ÚMČ Praha 10

Ačkoliv je cílem této koncepce vytvořit příznivé prostředí a podmínky pro rodiny, je nutné dodat, že městská část Praha 10 v této věci řadu kroků činí již nyní. Pro ilustraci je předložen seznam přijatých opatření dle jednotlivých odborů ÚMČ Praha 10.

Odbor bytů a nebytových prostor

V zájmu městské části pronajímá tento odbor vybrané nebytové prostory zpravidla neziskovým organizacím vykonávajícím veřejně prospěšnou činnost, např. skautům, divadelní souborům či institutu pro neslyšící. Zajišťuje prodlužování nájemních smluv v bytech svěřených městské části Praha 10, poskytuje přechod nájmu na rodinného příslušníka žijícího ve společné domácnosti.

- úloha odboru dle této koncepce: realizační, informativní

Odbor kontroly a komunikace

Oddělení bezpečnostního managementu zabezpečuje úkoly při řešení mimořádných událostí a krizových situací, které spadají do působnosti městské části Praha 10. V součinnosti se složkami IZS a MP koordinuje činnost městská část Praha 10 v bezpečnostní oblasti, provádí analýzu a hodnocení rizik a následnou přípravu opatření směřujících k odstranění nežádoucích zásahů do práva a právem chráněných zájmů městské části.

- úloha odboru dle této koncepce: iniciační, realizační, informativní

Odbor kultury a projektů

S odborem a jeho činnostmi se občané setkají po celý rok při kulturních, sportovních, společenských a sousedských setkáních. Jako příklad je možné uvést Dětský den, Vánoce na Desítce, Čtení na Desítce, Parkour Day, Science festival na Desítce.

Odbor rovněž spravuje dotační řízení v oblastech Kultura, Sport, mládež a volný čas, Sociální a zdravotní oblast, Ochrana životního prostředí a udržitelný rozvoj, Podpora a péče o památkové hodnotné nemovité objekty. Další formou finanční podpory menších, spíše komunitních akcí, je Zásobník projektů - Partnerství pro Prahu.

Odbor eviduje 150 až 170 subjektů (jednotlivců i skupin) zaměřených na podporu sousedského života, z toho okolo 50 subjektů je velmi aktivních.

- úloha odboru dle této koncepce: iniciační, realizační, propagační, informativní

Odbor sociální

Odbor vykonává svěřenou působnost podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, když poskytuje sociální poradenství vedoucí k řešení hmotné nouze nebo jejímu předcházení, dále zajišťuje plnění úkolů v oblasti sociálně-právní ochrany dětí, a to zejména podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí a vykonává svěřenou působnost podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, když podle tohoto zákona upravenými podmínkami poskytuje pomoc a podporu fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci.

Dále odbor od roku 2004 realizuje proces udržitelnosti a rozvoje sociálních a návazných služeb formou komunitního plánování. Poskytuje bezplatné právní poradenství a mediaci osobám z Prahy 10, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci a jsou klienty odboru sociálního. Každoročně pořádá Veletrh sociálních a návazných služeb, Poděkování dobrovolníkům za jejich činnost v sociální oblasti, Poděkování dobrovolným dárcům krve, Poděkování pěstounským rodinám a pravidelně aktualizuje katalog sociálních a návazných služeb. Městská část Praha 10 poskytuje finanční dary uživatelům tísňové péče. Hlavním cílem projektu je podpořit osoby znevýhodněné v důsledku vysokého věku, zdravotního postižení, osamělosti a užívající službu tísňové péče od registrovaného poskytovatele sociální služby ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. V rámci dotačních programů podporuje děti z městské části Praha 10 s těžkým zdravotním postižením a jejich rodiny, v oblasti paliativní péče podporuje své občany, kterým je poskytována paliativní péče ve formě lůžkového nebo mobilního hospice a dále poskytovatele této péče. Z dotačních programů MHMP jsou financovány: resocializační pobyt pro klienty kurátorů pro mládež, AntifetFest, streetakce, terénní program pro osoby bez přístřeší a dary pro klienty s podporou při zabydlování v bytech městské části Praha 10 a MHMP.

Zajišťuje činnost protidrogového koordinátora a preventisty kriminality. Informování občanů o své činnosti zajišťuje zejména prostřednictvím sociálního a zdravotního portálu, který spravuje.

Dle statistik Odboru sociálního ÚMČ Praha 10 se i přesto několik rodin a dětí v roce 2022 nacházelo ve svízelné sociální situaci. Na ubytovnách a v azylových domech se nacházelo celkem 35 rodin.

Dětí odebraných z rodin žijících na území městské části Praha 10 bylo v roce 2022 celkem 28, přičemž 21 se nacházelo v institucionální péči a 3 v pěstounské péči na přechodnou dobu. V dlouhodobé pěstounské péči bylo v roce 2022 celkem 113 dětí v 83 rodinách. Nahlášených případů domácího násilí bylo v roce 2022 celkem 22, v některých rodinách opakovaně. V 7 případech došlo k vykázaní agresora ze společné domácnosti.

Specifické potřeby vykazují i rodiny pečující o osoby se zdravotním postižením. Držitelů TP, ZTP a ZTP/P žilo na konci roku 2022 na území městské části Praha 10 celkem 4 718, přičemž 3 619 z nich tvořili držitelé průkazu ZTP starší 65 a více let. 81 držitelů jednoho ze tří výše uvedených průkazů bylo ve věku 0 – 14 let. Více podrobností v Tabulce č. 12.

Na území městské části Praha 10 v září 2022 žilo celkem 3 119 osob, které pobíraly příspěvek na péči. Tato dávka se poskytuje osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládají péči o svou osobu a jsou závislé na pomoci jiné osoby.

- úloha odboru dle této koncepce: iniciační, informativní, realizační

Věk	Počet příjemců příspěvku na péči za		
	12/2020	12/2021	9/2022
0 – 9	96	109	108
10 - 19	132	132	132
20 - 29	68	68	71
30 – 39	91	90	89
40 – 49	127	131	126
50 - 59	164	170	154
60 – 69	252	249	231
70 – 79	623	621	561
80 – 89	1 160	1 048	948
90 a více	749	708	699
Celkem	3 462	3 326	3 119

Tabulka č. 15: Počty příjemců příspěvku na péči; zdroj dat: Úřad práce

Odbor školství

Zásadní úlohou Odboru školství je provoz 20 mateřských a 14 základních škol zřizovaných městskou částí Praha 10. Mateřské školy navštěvuje ve školním roce 2022/2023 celkem 2 875 dětí, základní školy 7 686 žáků. Všechny základní školy zřizují školní družiny s celkovou kapacitou 3 048 míst, které v předmětném školním roce navštěvovalo 2 684 žáků. Školní kluby zřizuje 5 základních škol s kapacitou 209 žáků, přičemž je navštěvuje 176 žáků.

Kapacity mateřských i základních škol se budou během letošního a příštího roku navyšovat. Kromě základních a mateřských škol zajišťuje odbor školství provoz školní jídelny jako samostatného právního subjektu.

Ředitelé škol mají vysokou míru autonomie, každá základní škola v Praze 10 pro své žáky realizuje preventivní programy a skrze environmentální výchovu je vede ke zdravému a k přírodě šetrnému životnímu stylu. Všechny základní školy zároveň realizují pro své žáky školy v přírodě nebo lyžařské pobyty nejen v Horském hotelu na vrcholu Černé hory.

Školy městské části Praha 10 se snaží zprostředkovávat vzdělávání prostřednictvím preventivně bezpečnostních akcí a besed, které realizuje např. HZS ČR, Policie ČR, městská policie, BESIP a další organizace.

Mateřské školy využívají odbornou psychologickou a speciálně pedagogickou péči ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou pro Prahu 10 a dalšími poradenskými zařízeními. Řada mateřských škol je zapojena do projektu Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, Výzva č. 49 - Začleňování a podpora žáků s odlišným mateřským jazykem. Některé mateřské školy mají z Výzvy č. 49 zřízenou pozici dvojazyčného asistenta a interkulturního pracovníka, který poskytuje základní pedagogickou podporu přímo ve škole i v rodině s odlišným mateřským jazykem při spolupráci s rodiči, zprostředkovává komunikaci s komunitou, rodinou a školou. Ze států EU pochází děti nejvíce ze Slovenska, Bulharska, Francie či Itálie, mimo státy země EU je s velkou převahou nejvíce zastoupena pochopitelně nyní Ukrajina. Každá škola má pedagoga, který zajišťuje oblast vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem. Školy realizují projekty, které napomáhají propojování generací, čtecí babička/dědeček apod.

Základní školy mají ve většině zřízena školní poradenská pracoviště, ve kterých pracují výchovní poradci, metodik prevence, speciální pedagog, školní psycholog. Některé školy disponují i koordinátorem pro práci s nadanými žáky nebo kariéřním poradcem. Cílem je poskytnout přímou speciálně pedagogickou pomoc, podporu a péči žákům nejen se specifickými poruchami učení, ale také zlepšit školní úspěšnost, zvýšit studijní motivaci a dále poskytnout informace a podporu rodičům žáků a pedagogům. Ve školách je v provozu celkem 5 přípravných tříd pro děti, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj a přednostně pro děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky. Ve školách působí také pedagogové, kteří zajišťují oblast vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem. **Základní školy v Praze 10 navštěvovalo ve školním roce 2022/2023 celkem 1 313 dětí cizinců, nejvíce z Ukrajiny (914), dále Slovenska, Vietnamu, Ruska a Číny.**

Stravování žáků v základních školách zajišťuje příspěvková organizace městské části - Školní jídelna, Praha 10, Vršovická 1429/68, příspěvková organizace. Prioritou školní jídelny je

pestrý výběr nutričně vyvážené, chutné a moderní stravy s úpravou celkového prostředí školních jídelen. Mateřské školy, kromě pár výjimek, mají pro zajištění stravování dětí zřízeny vlastní školní jídelny.

V neposlední řadě je v městské části Praha 10 realizován proces místního akčního plánování, jehož cílem je sdílet informace pro školy v městské části Praha 10 a podporovat mezi nimi partnerství.

Na území městské části Praha 10 poskytují vzdělání další školy různého typu a druhu, které zřizuje hl. m. Praha, soukromý, neziskový nebo veřejný subjekt.

- úloha odboru dle této koncepce: iniciační, realizační, informativní

Odbor životního prostředí

Odbor zajišťuje průběžnou údržbu parků a městské zeleně, péči o dětská hřiště, seniorská hřiště, sportoviště, agility - psí louky, podporuje komunitní kompostování, vydává mapu životního prostředí na území městské části. Spolupracuje na realizaci veřejných setkání při plánování proměny veřejných prostranství v návaznosti na Generel veřejných prostranství městské části Praha 10. Následně pak zajišťuje provedení úprav vybraných veřejných prostranství.

Dále také zabezpečuje materiální podporu společných úklidů veřejných prostranství a sousedských slavností. V kompetenci odboru je mimo jiné vysazování stromů za narozené děti. Dále zajišťuje přípravu a následnou realizaci projektů v oblasti adaptace na klimatickou změnu. Neméně podstatnou oblastí je pak zajišťování ekologické osvěty.

- úloha odboru dle této koncepce: iniciační, realizační, informativní

Kancelář tajemníka

Oddělení strategického rozvoje a participace organizuje veřejná projednání, ankety, průzkumy, kulaté stoly, a jiná setkání s veřejností a jejich výstupy zohledňuje při procesu strategického plánování městské části. Plní tak zásadní monitorovací a analytickou roli.

- úloha odboru dle této koncepce: metodická, iniciační

Odbor Kanceláře starosty

Tiskové oddělení komunikuje s veřejností, transparentně informuje o zásadních opatřeních městské části a propaguje akce a aktivity městské části nebo dalších organizací. Mezi hlavní komunikačními kanály tiskového oddělení patří tištěný měsíčník Praha 10, oficiální internetové stránky městské části (www.praha10.cz), tiskové zprávy, sociální sítě (Facebook, Instagram, Youtube), prezentační plochy, komunikační síť Munipolis a také SMS zprávy zasílané zaregistrovaným občanům.

- úloha odboru dle této koncepce: propagační

Odbor dopravy

Odbor zajišťuje provoz oddělení zón placeného stání a vydává parkovací oprávnění. Pečovatelské parkovací oprávnění slouží pro pečovatele (zpravidla rodinného příslušníka),

který nemá v dané oblasti trvalý pobyt a zabezpečuje základní potřeby opečovávané osoby. Držitel parkovacího oprávnění je občan s trvalým pobytem v dané oblasti, který překročil hranici 80 let nebo mu byl přiznán příspěvek na péči alespoň III. stupně a zároveň není držitel rezidentního POP. Oprávnění se vydává max. pro 3 vozidla osob blízkých a max. do 5 parkovacích úseků.

Dále ODO spolupracuje s Technickou správou komunikací hl. m. Prahy a.s. – správcem komunikací, chodníků a cyklostezek pro vytváření bezpečnější infrastruktury.

Ostatní odbory ÚMČ Praha 10 se podílejí na poskytování prorodinných služeb menší měrou nebo nepřímo.

Odbor kontroly a komunikace (např. vyřizuje podněty, stížnosti, petice, žádosti o informace)

Odbor majetkoprávní (např. zajišťuje rekonstrukce škol zřizovaných městskou částí Praha 10 a rozšiřování jejich kapacit)

Odbor občanskosprávní (např. zajišťuje vítání občánků, sňatkovou a rodnou matriku, přijímá žádosti o vydání občanského průkazu nebo cestovního dokladu, zabezpečuje evidenci obyvatel)

Odbor stavební (např. vydává rozhodnutí o umístění staveb, vydává stavební povolení)

Odbor ekonomický (např. zajišťuje výběr místních poplatků)

Odbor živnostenský (např. vydává živnostenské listy)

Příloha 5 Hlavní zdroje

1. MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 10. Strategický plán udržitelného rozvoje MČ Praha 10 pro období 2020 – 2030 [online]. 2020. Dostupný z [www: < https://strategieprodesitku.cz/wp-content/uploads/2020/05/SPUR-P10_2020-30_NAVRH-REALIZACE_brozura-A4-jednostranky.pdf>](https://strategieprodesitku.cz/wp-content/uploads/2020/05/SPUR-P10_2020-30_NAVRH-REALIZACE_brozura-A4-jednostranky.pdf).
2. MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 10. Programové prohlášení RMČ Praha 10 pro volební období 2022 – 2026 [online]. 2023. Dostupný z [www: <https://praha10.cz/LinkClick.aspx?fileticket=Ckc9j2z4axY%3d&tabid=525&portalid=0https://praha10.cz/LinkClick.aspx?fileticket=VSaBKK-r-9U%3D&tabid=525&portalid=0>](https://praha10.cz/LinkClick.aspx?fileticket=Ckc9j2z4axY%3d&tabid=525&portalid=0https://praha10.cz/LinkClick.aspx?fileticket=VSaBKK-r-9U%3D&tabid=525&portalid=0).
3. MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 10. informace z odborů ÚMČ Praha 10.
4. HL. M. PRAHA, Základní směry prorodinné politiky hl. m. Prahy na období 2021 – 2022 [online]. 2021. Dostupný z [www: <http://zastupitelstvo.praha.eu/ina/tedusndetail.aspx?par=180218021029024241231218039029024241228218036029024241228218033029024241228&id=603531>](http://zastupitelstvo.praha.eu/ina/tedusndetail.aspx?par=180218021029024241231218039029024241228218036029024241228218033029024241228&id=603531).
5. MPSV. Aktualizovaná koncepce rodinné politiky [online]. 2019. Dostupný z [www: <https://socialnipolitika.eu/wp-content/uploads/2019/09/Aktualizovana%CC%81-Koncepce-rodinne%CC%81-politiky-2019.pdf>](https://socialnipolitika.eu/wp-content/uploads/2019/09/Aktualizovana%CC%81-Koncepce-rodinne%CC%81-politiky-2019.pdf).
6. MPSV. Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni [online]. 2020. Dostupný z [www: <http://www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni/dokumenty-ke-stazeni-3/dokumenty-ke-stazeni-8>](http://www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni/dokumenty-ke-stazeni-3/dokumenty-ke-stazeni-8).
7. MPSV. Včas a spolu. Model systému preventivních služeb pro děti a jejich rodiny [online]. 2019. Dostupný z [www: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Q98ybdjNtn0J:www.pravonadetstvi.cz/stahnout-soubor/publikacemodel-systemu-prevencefinal/+&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>](http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Q98ybdjNtn0J:www.pravonadetstvi.cz/stahnout-soubor/publikacemodel-systemu-prevencefinal/+&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz).
8. MPSV. Návrh rozšíření koncepce rodinné politiky pro hl. m. Prahu (na období 2020 – 2023) [online]. 2020. Dostupný z [www: <http://www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni/dokumenty-ke-stazeni-3/dokumenty-ke-stazeni-7>](http://www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni/dokumenty-ke-stazeni-3/dokumenty-ke-stazeni-7).
9. SOCIOFACTOR, S. R. O. VE SPOLUPRÁCI SE SPOLEČNOSTÍ MEDIAN. Rodina a dítě v kontextu [online]. 2017. Dostupný z [www: <https://www.nadacesirius.cz/soubory/ke-stazeni/rodina-a-dite-v-kontextu-moznosti-prevence-podpory-a-spoluprace.pdf>](https://www.nadacesirius.cz/soubory/ke-stazeni/rodina-a-dite-v-kontextu-moznosti-prevence-podpory-a-spoluprace.pdf).
10. MHMP. Pracovní materiál Aktéři a nástroje prorodinné politiky HMP. 2020.

11. VÝZKUMY SOUKUP. Demografická studie městské části Praha 10 [online]. 2020. Dostupný z [www: <https://strategieprodesitku.cz/wp-content/uploads/2021/01/2020_22.RMC_02_priloha_n.pdf>](http://www.strategieprodesitku.cz/wp-content/uploads/2021/01/2020_22.RMC_02_priloha_n.pdf).

12. ČSÚ. [online]. Dostupný z [www: <https://www.czso.cz/>](https://www.czso.cz/).

Příloha 6 Možné finanční zdroje

1. MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 10. Rozpočet městské části Praha 10 [online]. Dostupný z www: <<https://praha10.cz/mestska-cast/finance/rozpocet>>.
2. MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 10. Dotační řízení [online]. Dostupný z www: <<https://praha10.cz/dotace>>.
3. MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 10. Zásobník projektů – Partnerství pro Prahu 10 [online]. Dostupný z www: <<https://praha10.cz/zasobnik-projektu>>.
4. MHMP. Městské granty - Grantové řízení hl. m. Prahy v oblasti rodinné politiky [online]. Dostupný z www: <https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/finance/dotace_a_granty/index.html>.
5. MPSV. Obec přátelská rodině a seniorům [online]. Dostupný z www: <<https://www.mpsv.cz/web/cz/obec-pratelska-rodine-a-seniorum>>.
6. MPSV. Národní dotační titul „Rodina“ pro nestátní neziskové organizace [online]. Dostupný z www: <<https://www.mpsv.cz/web/cz/dotace-na-podporu-rodiny-pro-nestatni-neziskove-organizace-v-dotacnim-rizeni--rodina>>.
7. MPSV. Národní dotační titul „Podpora veřejně účelných aktivit (tzv. VÚA) seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností“ pro nestátní neziskové organizace [online]. Dostupný z www: <<https://www.google.com/url?q=https://www.mpsv.cz/web/cz/dotacni-program-na-podporu-seniorskych-organizaci&sa=D&source=docs&ust=1689928947774810&usq=AOvVaw139Ss6irPWfqfU9yBZXoZM>>.
8. STÁTNÍ FOND PODPORY INVESTIC. Podpora v oblasti bydlení [online]. Dostupný z www: <<https://sfpi.cz/>>.
9. MINISTERSTVO VNITRA. Program prevence kriminality na místní úrovni [online]. Dostupný z www: <<https://www.mvcr.cz/clanek/vyhlaseni-programu-prevence-kriminality-na-mistni-urovni-na-rok-2021.aspx>>.
10. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Dotace a granty [online]. Dostupný z www: <<https://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/dotace-a-granty>>.

Příloha 7 Seznam zkratk

ČR – Česká republika

CSOP – Centrum sociální a ošetrovatelské pomoci

ČSÚ – Český statistický úřad

HMP – hl. m. Praha

MČ – městská část

MHMP – Magistrát hl. m. Prahy

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠ – mateřská škola

RMČ – rada městské části

SPUR – Strategický plán udržitelného rozvoje městské části Praha 10 pro období 2020 – 2030

ÚMČ – úřad městské části

ZMČ – zastupitelstvo městské části

ZŠ – základní škola

Příloha 8 Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Počet obyvatel městské části Praha 10 v letech 2016 – 2021

Tabulka č. 2: Počet obyvatel městské části Praha 10 dle katastrálních území v letech 2016 – 2021

Tabulka č. 3: Průměrný věk obyvatele městské části Praha 10 v letech 2016 – 2021

Tabulka č. 4: Věková skladba obyvatel Prahy 10 v letech 2016 – 2021

Tabulka č. 5: Věková skladba dětí na území Prahy 10 v letech 2016 – 2021

Tabulka č. 6: Počet sňatků a rozvodů v městské části Praha 10 v letech 2016 – 2021

Tabulka č. 7: Počet hospodařících domácností v bytech dle jednotlivých částí Prahy 10

Tabulka č. 8: Počet hospodařících domácností v bytech dle jejich velikosti

Tabulka č. 9: Přehled počtu bytů ve správě městské části Praha 10 v letech 2018 – 2022

Tabulka č. 10: Počty cizinců dle státního občanství

Tabulka č. 11: Počty osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině (k 8. březnu 2023)

Tabulka č. 12: Počet držitelů průkazu pro osoby se zdravotním postižením žijících v Praze 10 dle jejich věku

Tabulka č. 13: Dětské skupiny v Praze 10

Tabulka č. 14: Systematický přehled empirických studií o potřebách rodin dětí s postižením nebo chronickým onemocněním

Tabulka č. 15: Počty příjemců příspěvku na péči 2020 - 2022